

Sijoituskirjallisuuden hyödyntäminen piensijoittajan henkilökohtaisessa sijoittamisessa

Heidi Lybäck

2023 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Sijoituskirjallisuuden hyödyntäminen piensijoittajan henkilökohtaisessa sijoittamisessa

Heidi Lybäck
Liiketalous
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2023

Heidi Lybäck

Sijoituskirjallisuuden hyödyntäminen piensijoittajan henkilökohtaisessa sijoittamisessa

Vuosi

2023

Sivumäärä

65

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on käsitellä sitä, miten piensijoittajat hyödyntävät henkilökohtaisessa sijoittamisessaan sijoituskirjallisuutta. Pää tutkimusongelmana on, käyttävätkö sijoittajat sijoituskirjallisuutta hyödykseen ja mikä on tärkein oppi mitä sijoittajat ovat saaneet sijoituskirjallisuudesta. Sijoituskirjallisuutta on saatavilla paljon ja se on monipuolista. Opinnäytetyössä selvitetään, miten sijoittajat toimivat tehdessään sijoituksia. Tämän tarkoituksen selvittämiseksi tehtiin määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus aiheesta.

Tutkimus- ja kehittämistyö sai alkunsa omasta mielenkiinnosta sijoittamista kohtaan. Sijoittaminen on yleistynyt viime vuosina. Danske Bankin mukaan 36% suomalaisista sijoittaa ylimääräisiä säästöjään. Suomalaisista yli puolet ei sijoita lainkaan, koska heillä ei kertomansa mukaan ole ylimääräistä rahaa. Matalammassa tuloluokissa syy sijoittamattomuuteen on rahan puute. Sen sijaan korkeammassa tuloluokissa syy sijoittamattomuuteen on epävarmuus omien sijoittamistaitojen suhteen. Tällä hetkellä tilanne on se, että keskivertokansalaisen varallisuudesta kaksi kolmasosaa on kiinni asunnoissa.

Sijoituskirjallisuuden keskeisiä käsitteitä ovat, miten oppia sijoittamaan ja miten sijoitetaan. Näitä sijoittamisen peruskysymyksiä pohditaan laajasti eri kirjoissa. Sijoituskirjallisuuteen perehtyminen on järkevää, koska siinä sijoittaja saa oppia perusasioista sekä syvempää tietoa sijoittamisen maailmasta.

Tutkimusopinnäytetyö ratkaisee tutkimusongelman, käyttävätkö piensijoittajat hyödykseen sijoituskirjallisuutta ja jos käyttävät, niin miten. Tutkimustyö tuottaa ratkaisuja siihen, onko sijoituskirjallisuudesta apua piensijoittajille. Kyselyn avulla saatu tieto kertoo, että suurin osa sijoittajista käyttää hyväkseen sijoituskirjallisuutta. Tärkeimpiä oppeja, mitä sijoittajat ovat saaneet sijoituskirjallisuudesta, on useita. Niitä on esim. sijoittamisen aloittaminen nuorena, korkoa korolle -ilmiö, kustannusten pitäminen alhaalla, hajauttaminen, yhtiön taustatietojen analysoiminen, indeksisijoittamiseen tukeutuminen ja pitkäjänteisyys sijoittamisessa. Sijoituskirjallisuudesta on apua sijoittajalle. Sijoittajien mielestä sijoituskirjallisuutta tulisi hyödyntää sijoittamisessa. Sijoituskirjallisuudesta saatu oppi koetaan hyväksi. Moni sijoittaja oli sitä mieltä, että sijoituskirjallisuuden perusteokset kannattaa lukea kaikkien, jotka miettivät sijoittamista. Suuri osa kyselyyn vastanneista lukee sijoituskirjallisuutta. Toisaalta kyselyyn vastasi henkilöitä, jotka eivät koskaan ole lukeneet yhtä ainutta sijoituskirjaa, vaikka he sijoittavat. Muita tiedonlähteitä kävi ilmi tutkimuksessa. Näitä tiedonlähteitä ovat blogit, artikkelit, lehdet, podcastit, YouTube ja sijoituskoulut.

Asiasanat: sijoittaminen, sijoituskirjallisuus, sijoittamisen aloittaminen

Heidi Lybäck

How small investors use investment books in their personal investments

Year

2023

Pages

65

The purpose of this thesis is to examine how small investors use investment books in their personal investments. The key issue is whether investors take advantage of investment books, and what is the most important thing they have learnt from investment books. There are plenty of investment books, and they are diverse. In this thesis I examine how investors function when they are investing. I made a quantitative study of the theme in order to find out about it.

This research started with my own interest in investing. Investing has become more popular in recent years. According to Danske Bank, 36% of Finns invest their extra savings. Half of the Finnish population does not invest at all, because they say that they do not have any extra money. In lower income classes, the reason for not investing is the lack of money, whereas people in higher income classes do not invest, because they are unsure about their investment skills. At the moment, two thirds of an average citizen's wealth is made up of apartments.

There are two basic concepts in investment books: how to learn to invest, and how to invest. These basic questions are discussed widely in various books. It makes sense to read up on investment books, because investors get to know basics through them, and they also learn more about investing.

This thesis sheds light on the key issue, that is whether small investors take advantage of investment books, and if they do it, how they do it. The thesis gives insight into whether investment books can help small investors. The survey revealed that most investors make use of investment books. They have learned various important things from them. For example, how to start investing as a young person, the interest to interest phenomenon, keeping the costs low, diversification, analyzing the background information of a company, relying on index investing, and long-term investment. Investment books are helpful to investors. They think that they should make use of the books while they are investing. Lessons learned from investment books are appreciated. Many investors think that everyone who is considering investing should read classics of investment books. The majority of those who answered the survey read investment books. On the other hand, there were people who had never read any investment book, although they had made investments. The survey also revealed other sources of information, such as blogs, articles, newspapers, podcasts, YouTube and investment schools.

Keywords: investing, investment books and starting investing

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Aiheen valinta, opinnäytetyön tausta ja tarkoitus	8
3	Sijoittaminen	9
3.1	Sijoittaminen pörssiosakkeisiin - perusteet, hajauttaminen ja riskinsietokyky ...	10
3.2	Sijoittamisen historia, kurssiromahdukset ja sijoituksesta luopuminen	12
3.3	Sijoittaminen rahastoihin, aktiiviset ja passiiviset rahastot ja ETF:t.....	14
3.4	Sijoitusstrategiat yleisesti	17
4	Kirjallisuuskatsaus sijoituskirjallisuuteen	19
5	Aiemmat tutkimukset	24
6	Tutkimuksen toteuttaminen, aineiston analyysi ja tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	26
7	Opinnäytetyön kyselytutkimuksen tutkimustulokset	28
8	Yhteenveto opinnäytetyön kyselyn tuloksista.....	43
9	Pohdinta	49
	Lähteet	52
	Kuviot.....	54
	Liitteet	55

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on käsitellä sitä, miten piensijoittajat hyödyntävät henkilökohtaisessa sijoittamisessaan sijoituskirjallisuutta. Pää tutkimusongelma on, käyttävätkö sijoittajat sijoituskirjallisuutta hyväkseen, ja mikä on tärkein oppi, mitä sijoittajat ovat saaneet sijoituskirjallisuudesta. Opinnäytetyön aihe nousi esiin omasta kiinnostuksesta sijoittamista ja sijoituskirjallisuutta kohtaan. Sijoituskirjallisuutta on saatavilla paljon ja se on monipuolista. Minua kiinnosti tietää, miten sijoittajat toimivat tehdessään sijoituksia. Tämän tarkoituksen selvittämiseksi päätin tehdä määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen aiheesta.

Tässä opinnäytetyössä käyn läpi aiheen valintaa, opinnäytetyön taustaa ja tarkoitusta, sijoittamisen perusteita sekä teen katsauksen sijoituskirjallisuuteen. Sijoittaminen on mielenkiintoinen maailma. Siihen kannattaa perehtyä. Sijoituskirjallisuus antaa hyvän mahdollisuuden tutustua sijoittamisen perusteisiin sekä erilaisiin sijoittamisen malleihin.

Opinnäytetyö sisältää kyselytutkimuksen, jonka toteutin ”Sijoituskerho”-Facebook-ryhmässä. Kyselytutkimuksella haettiin tietoa piensijoittajien käyttäytymisestä ja siitä, miten he hyödyntävät sijoituskirjallisuutta omassa sijoittamisessaan. Saadut tutkimustulokset analysoitiin huolellisesti ja niistä tehtiin johtopäätöksiä.

Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää miten piensijoittajien tulisi kehittää sijoituskirjallisuuden hyödyntämistä. Sijoituskirjallisuutta on tänä päivänä saatavilla paljon. Kuinka piensijoittajat hyödyntävät sitä? Millaista kirjallisuutta he lukevat? Näihin kysymyksiin opinnäytetyö pyrkii saamaan vastauksia.

Opinnäytetyön tekeminen on mielenkiintoista, mutta haastavaa. Otin tavoitteeksi perehtyä aiheeseen laajasti. Olen parhaani mukaan pyrkinyt kertomaan lukijalle, mitä sijoittaminen on, ja perehdyttämään lukijaa sijoituskirjallisuuden laajaan ja monipuoliseen maailmaan.

Opinnäytetyö on projektityön luontoinen työ, jonka pyrin aikatauluttamaan ja jakamaan osiin. Etenin osio kerrallaan aloittaen sijoituskirjallisuuskatsauksesta ja edeten halki sijoittamisen perusteiden aina tutkimuskysymyksiin ja niiden analysointiin saakka. Opinnäytetyön tekeminen yksin vaatii paljon itseohjautuvuutta ja motivaatiota. Aikataulutus on tärkeässä roolissa. On tärkeää, että työ etenee. Olen pyrkinyt tekemään parhaani ja ylittämään oman osaamiseni tätä työtä tehdessäni. Olen mielestäni onnistunut siinä kohtuullisesti.

2 Aiheen valinta, opinnäytetyön tausta ja tarkoitus

Tutkimus- ja kehittämistyö sai alkunsa omasta mielenkiinnosta sijoittamista kohtaan. Sijoittaminen mielestäni on mielenkiintoista, mutta haastavaa. Sijoittaminen on yleistynyt viime vuosina. Danske Bankin mukaan 36% suomalaisista sijoittaa ylimääräisiä säästöjään. Suomalaisista yli puolet ei sijoita lainkaan, koska heillä ei kertomansa mukaan ole ylimääräistä rahaa. Matalammissa tuloluokissa syy sijoittamattomuuteen on rahan puute. Sen sijaan korkeammissa tuloluokissa syy sijoittamattomuuteen on epävarmuus omien sijoittamistaitojen suhteen. Tällä hetkellä tilanne on se, että keskivertokansalaisen varallisuudesta kaksi kolmasosaa on kiinni asunnoissa. Suomalaiset ovat tottuneet toimimaan niin, että ensin maksetaan asuntolaina pois ja vasta tämän jälkeen aloitetaan mahdollinen sijoittaminen. Sen sijaan Ruotsissa 44% sijoittaa rahojaan arvopapereihin. Ruotsissa on vahvemmat perinteet sijoittamiselle verrattuna Suomeen. (Danske Bank: Suomalaisille miehille sijoittaminen on harrastus, naisille haaste.)

Danske Bankin mukaan suomalaisten sijoittamiselle on monia syitä. Yksi syy on halu luoda taloudellinen puskuri. 49% sijoittajista sijoittaa saadakseen rahoilleen enemmän tuottoa. 26% sijoittaa, koska se on hauska harrastus. 22% sijoittaa rikastuakseen ja 13% sijoittaa jättääkseen rahaa läheisilleen. Mies- ja naissijoittajat erosivat siinä, että miessijoittajat kokivat sijoittamisen hauskana harrastuksena sekä sijoittivat rikastuakseen. Naisista osa sen sijaan oli epävarmempia ja kokivat, etteivät omat taidot riitä sijoittamiseen. (Danske Bank: Suomalaisille miehille sijoittaminen on harrastus, naisille haaste.)

Tutkimalla piensijoittajien käyttäytymistä saadaan lisää tietoa sijoittamisesta. Tämä tutkimus on tärkeä toteuttaa, koska halutaan saada lisää tietoa sijoittajien käyttäytymisestä tehdessään sijoituksia. Piensijoittajat hyötyvät tutkimuksen tuloksista. Kiinnostuin tutkimus- ja kehittämistyön aiheesta, koska sijoittaminen on mielenkiintoista. Sijoittaa voi monella eri tavalla.

Opinnäytetyön muotona on tutkimustyö. Tein puolistrukturoidun kyselyn. Kysely sisältää myös laadullisen osuuden. Määrällinen tutkimus tarkoittaa tutkimusta jossa käytetään laskennallisia ja täsmällisiä usein tilastollisia menetelmiä. (Määrällinen tutkimus 2015.)

Tutkimusopinnäytetyö ratkaisee tutkimusongelman, käyttävätkö piensijoittajat hyödykseen sijoituskirjallisuutta ja jos käyttävät, niin miten. Päättökysymys on, käyttävätkö sijoittajat sijoituskirjallisuutta hyväkseen. Mikä on tärkein oppi, mitä sijoittajat ovat saaneet sijoituskirjallisuudesta. Tutkimustyö tuottaa ratkaisuja siihen, onko sijoituskirjallisuudesta apua sijoittajille.

3 Sijoittaminen

Mitä sijoittaminen on? Sijoittamisena pidetään esimerkiksi osakkeiden tai muiden sijoituskohteiden kuten rahasto-osuuksien ostamista, omistamista ja myymistä tarkoituksena tehdä voittoa. Pääperiaate on ostaa halvalla ja myydä kalliilla, jolloin syntyy voittoa. Seppo Saarion mukaan pörssiosakkeisiin sijoittaneet vaurastuvat hitaasti, mutta erittäin todennäköisesti. (Saario 2020, 15.)

Sijoittaminen ei ole lottoamista. Pörssiosakkeisiin sijoittavan sijoittajan tuottojen takana ei ole hokkuspokkustemppeja, vaan työtä, bisnesälyä, myyntiä ja markkinointia. Niiden ansiosta yritys tuottaa voittoa. Voitto jaetaan osinkoina yrityksen omistajille eli sijoittajille. Sama koskee myös muita omaisuusluokkia. Esimerkiksi asuntosijoittaja saa asunnoista vuokraa ja metsiin sijoittanut saa puiden myynnistä rahaa. (Mähkä 2021, 20.)

Sijoittaminen kannattaa aloittaa, mikäli tilillä makaa käyttämättömänä rahaa tai haluat laittaa säästöön tietyn summan rahaa per kuukausi. Pankkitilillä makaavien rahojen arvo ei kasva, koska käyttötileille ei juurikaan makseta korkoa. Lisäksi inflaatio syö rahan ostovoimaa. Kun rahan sijoittaa, voi sijoittamalleen rahalle odottaa tuottoa. Näin sijoittaja voi esimerkiksi toteuttaa myöhemmin haaveilemansa investoinnin tai turvata eläkepäivät omilla sijoituksillaan. (Sijoittaja: Aloita sijoittaminen - askel askeleelta opas.)

Sijoitusten tuotto riippuu riskistä sekä sijoitushorisontista. Tuotto ja riski kulkevat käsikädessä. Pidempi sijoitushorisontti mahdollistaa tasaisemman keskimääräisen vuosituoton. Lyhyellä aikavälillä sijoitusten tuotot voivat vaihdella hyvin paljon. Osakerahastoista voi pitkällä aikavälillä odottaa 5-10% vuotuista tuottoa. Osakerahaston valintaan kannattaa perehtyä huolella. Hyvä valinta on esim. rahasto, jonka osakesijoitukset ovat ympäri maailmaa. Jos haluaa sijoittaa yksittäisiin osakkeisiin, on tässä riskiä rahastosijoittamista enemmän. Aina kannattaisi hajauttaa useisiin pörssiosakkeisiin, eikä laittaa kaikkia munia samaan koriin. Suomalaisilla on kokemusta esimerkiksi IT-huumassa Nokian osakkeen noususta ja romahduksesta sekä myöhemmin Talvivaaran konkurssista. Jos sijoitti ainoastaan yhden yrityksen osakkeisiin, on mahdollista myös menettää rahansa, jos huonosti käy. Sen sijaan hajauttamalla raha useiden yritysten osakkeisiin, pystyy tätä riskiä pienentämään. (Sijoittaja: Aloita sijoittaminen - askel askeleelta opas.)

Osakkeet ovat historian perusteella pitkällä aikavälillä tuottavin omaisuusluokka. Tuotto muodostuu osakkeen arvonnoususta sekä mahdollisesti saaduista osingoista. Osakesijoittaminen sopii korkeaa tuottoa etsivälle sijoittajalle. Sijoittajan täytyy kuitenkin olla valmis kestämään arvonheilahtelua. Osakesäästäjä tarvitsee sijoittamiseen arvo-osuustilin tai osakesäästötilin. (OP: säästöt ja sijoitukset.)

Osakkeiden lisäksi on mahdollista sijoittaa muihin omaisuusluokkiin. Esimerkiksi metsään sijoittamalla voi tavoitella 3-5% vuosituottoa. Metsä on houkutteleva sijoituskohde mm. siksi, että metsä kasvaa, vaikka talous sakkaisi. Metsä antaa inflaatio suojaa. Historian valossa inflaation nousu on heijastunut puun hintoihin. Tässä valossa metsään sijoittaminen voisi olla järkevää. (Kannattaako sijoittaa metsään? Se kasvaa talouskriiseistä huolimatta.) Muita omaisuusluokkia mihin sijoittaa ovat esim. kryptovaluutat, asunnot ja rahastot.

3.1 Sijoittaminen pörssiosakkeisiin - perusteet, hajauttaminen ja riskinsietokyky

Kun olet ostanut pörssiosakkeen, omistat osuuden osakeyhtiöstä. Osakeyhtiön osakkeilla käydään kauppaa julkisesti arvopaperipörssissä. Pörssi on kauppapaikka, jossa arvopaperit vaihtavat omistajaa. Pörssin välityksellä sijoittajat käyvät kauppaa keskenään. Omistamillaan osakkeilla sijoittaja saa osuutensa yhtiön voitonjaosta osinkoina. (Saario 2020, 19.) Osakesijoittajan keski-ikä on Pörssisäätiön mukaan 56 vuotta. (Pörssisäätiö 2017.)

Arvopaperimarkkinoilla liikkuvat suuret rahat. Arvopaperimarkkinoilla käytävä kauppa on tarkoin säädeltyä. Suomessa tätä säätelyä valvoo viranomaisena Finanssivalvonta. Kauppaa käydään pörssivälittäjien kautta. Näitä välittäjiä on esim. ruotsalaisomisteinen Nordnet, joka on piensijoittajien suosiossa. Kotimaisessa omistuksessa olevia välittäjiä ovat Nordea, Op-ryhmä, Evli ja Ålandsbanken. (Saario 2020, 29.)

Osakkeita säilytetään joko arvo-osuustilillä tai osakesäästötilillä. Arvo-osuustilillä voi säilyttää osakkeiden lisäksi myös esim. ETF:iä (Exchange traded fund) eli pörssinoteerattuja rahastoja. Sen sijaan osakesäästötilillä voi säilyttää ainoastaan osakkeita. Osakesäästötilin sisällä voi myydä osakkeita ilman, että myyntivoitoista maksetaan heti myyntivoittoveroa. Osakesäästötili lykkää verotusta. Sen sijaan arvo-osuustilillä vastaavaa vero-etua ei ole. Kun myyt osakkeita voitolla, myyntivoitosta maksetaan veroa pääomatulojen veroprosentin mukaan. Kalenterivuoden aikana voi myydä osakkeita enintään 1000 €, jolloin ei tarvitse maksaa myyntivoitosta veroa. Arvo-osuustili eroaa osakesäästötilistä siinä, että arvo-osuustilille voi tallettaa niin paljon rahaa kuin haluaa. Osakesäästötilille voi tallettaa osakeostoksia varten maksimissaan 50 000 €. (Mähkä ja Lehtipuu 2021, 38.)

On mahdollista avata osakkeita varten joko arvo-osuustili tai osakesäästötili. Tilien eroavaisuuksiin kannattaa perehtyä ja sitten valita, kumpi tili on aloittavalle sijoittajalle parempi. Hajauttamista ei myöskään sovi unohtaa. Hajautuksen ideana on, että kaikkia munia ei laiteta samaan koriin, vaan sen sijaan kannattaa hajauttaa osakeostot sekä ajallisesti, alueellisesti että eri toimialojen kesken. Missään nimessä ei saa laittaa rahojaan yhteen ainoaan yhtiöön. Hajautus on ainoa ilmainen lounas, jonka sijoittaja saa. (Mähkä ja Lehtipuu 2021, 35-39.)

Osakesijoittamisessa on erittäin tärkeää hajauttaa sekä ajallisesti, toimialoittain että maantieteellisesti. Kaikkia munia ei pidä laittaa samaan koriin. Missään nimessä ei saa sijoittaa vain yhteen yhtiöön. Sijoitussalkun hajautus auttaa siinä, että jos yhtiö, johon on sijoittanut ajautuu konkurssiin tai vaikeuksiin, salkun arvo ei heilu niin paljon. Jos yksi yhtiö voi heikosti salkussa, muut yhtiöt voivat voida hyvin. (Mähkä ja Lehtipuu 2021, 57.)

Hajauttaminen on erittäin tärkeää myös ajallisesti. Näin sijoittaja pystyy välttämään sen, että ostaa vain kalliilla. Jos esim. sijoittaa rahastoon kuukausittain, tulee automaattisesti hajauttaneeksi ajallisesti. Näin sijoittaja tulee ostaneeksi sekä halvalla että kalliilla hinnalla ja sijoitusten keskihinnaksi muodostuu keskiarvo ostohinnoista. Ajallisen hajautuksen lisäksi kannattaa hajauttaa myös toimialoittain. Salkkuun kannattaa valita yhtiöitä, jotka toimivat eri toimialoilla. Näin jos yksi sektori sakkaa, ei se vaikuta kaikkiin salkun osakkeisiin. Ajallisen ja toimialahajauttamisen lisäksi on järkevää hajauttaa myös maantieteellisesti. Salkkuun kannattaa valita yhtiöitä, joilla on toimintaa eri puolilla maailmaa. Alueellisesta hajautuksesta on hyötyä, jos halutaan torjua tiettyyn maahan liittyvää riskiä. Esimerkiksi suomalaisten osakkeiden lisäksi kannattaa harkita hajauttamista Pohjois-Amerikkaan. (Mähkä ja Lehtipuu 2021, 66.)

Allokaatio eli hajauttaminen on olennainen ja tärkeä osa menestyvää sijoitustoimintaa. Hajauttamiseen liittyvät väitteet olivat mielenkiintoisia. Sanotaan, että riski ja tuotto kulkevat käsikädessä. Samoin ajattelen, että mikäli sijoitusaikaväli on pitkä, sijoittaja voi ottaa enemmän riskiä. Ajallista hajauttamista on myös kritisoitu siitä, että se voi olla hyödyllistä, mutta siitä ei ole yksimielisyyttä. Ajallisen hajauttamisen ongelmana nähdään välityspalkkiot, jotka syövät osan tuotosta. Sen sijaan ajallisella hajauttamisella tulee ostaneeksi sekä kalliilla että halvalla hinnalla eli kokonaisuutena osakeoston hinta pysyy kohtuullisena, mikä taas on hyvä asia. Allokoinnin suhteen salkun uudelleen painottaminen nähdään tärkeänä. Tämä on asia, mikä monelta piensijoittajalta varmasti unohtuu. Ajan saatossa jonkin yhtiön osuus salkussa voi kasvaa liian isoksi, mikä puolestaan voi lisätä riskiä ja vähentää sijoitusten tuottoa. (Malkiel 2011, 185-201.)

Sijoittamiseen liittyy olennaisesti riski. Riskinsietokyky ei ole sama kuin riskinkantokyky. Ihmisten kyky ottaa riskejä on erilainen ja se pitäisi myös suhteuttaa ikään. On eri asia aloittaa nuorena sijoittaminen ja ottaa enemmän riskiä verrattuna esimerkiksi eläkeikäiseen, joka tulee tarvitsemaan sijoituksiaan ja niiden tuottoja huomattavasti aiemmin. Kaikkia munia ei saa laittaa samaan koriin. Yksityissijoittajan on myös hyvä ymmärtää sijoittamiseen ja välittäjiin liittyvä business. Osakkeita myyvät tahot tekevät liiketoimintaa, jonka tarkoitus on tuottaa voittoa omistajilleen. Kaikki sijoitukset eivät välttämättä ole asiakkaalle hyviä sijoituksia, erilaiset kulut ja verot juoksevat, vaikka tuottoa ei tulisikaan. Pahimmassa tapauksessa sijoitettu pääomakin hupenee radikaalisti. (Malkiel 2011, 185-201.)

3.2 Sijoittamisen historia, kurssiromahdukset ja sijoituksesta luopuminen

Miksi kannattaa sijoittaa? Elämässä tulee eteen ikäviä tilanteita. Rahallakaan ei voi aina ostaa itseään niistä ulos, mutta raha voi tehdä ikävät hetket siedettävämmiksi. Kirjan mukaan rahalla saa vaihtoehtoja. Merja Mähkän mukaan kauneinta, mitä rahalla saa, on se, että voi sanoa ”fuck you”, jos siltä tuntuu. (Mähkä ja Lehtipuu 2021,24.)

Sijoittamisessa tärkeää sijoitusperiaatteiden laatiminen ja niiden noudattaminen. ”Miten sijoitan pörssi-osakkeisiin” korostaa sijoittajan riskitason määrittämistä, ajoituksen merkitystä ja sijoitusstrategian painottamista iän mukaan. Sijoittajan olisi tärkeää välttää tappiot ja turvata jatkuvuutensa sijoitusmarkkinoilla. Erityisesti jatkuvuuden turvaaminen ja riskitason määrittäminen on todella olennainen asia. Osa sijoittajista pyrkii välttämään riskejä, osa taas ottaa niitä hyvinkin paljon. Osa sijoittajista ottaa lähes uhkapelimäisesti riskiä. Voitot voivat olla isoja, mutta myös tappiot voivat tehdä laajaa tuhoa sijoitussalkkuun, mikäli oma riskinsietokyky on yliarvioitu. (Saario 2020,101-117.)

Mitä tehdä, jos kurssit romahtavat? Poikkeusaikanakin on fiksumia poimia salkkuun vain niitä yhtiöitä, joiden toimintaa ymmärrät ja seuraat pidempään. Äkkijyrkissä nousuissa laskutkin voivat olla jyrkkiä. Sijoittajan kannattaa tehdä erilaisia mielikuvaharjoituksia, kuten pohtia miltä hänestä tuntuisi, jos sijoitusten arvo olisi vuoden päästä pudonnut jopa kolmanneksen tai puolet nykyisestään. (Mähkä ja Lehtipuu 2021, 141.)

Milloin sijoituksesta kannattaa luopua? On hyvä muistaa, että osakkeita ei ole pakko myydä lainkaan. Monet kokeneet sijoittajat pitävät osakkeet sitkeästi salkkunaan, jos yhtiö on hyvä. Jos yritys tekee jatkuvasti tulosta, miksi luopua lypsävästä lehmästä? Sen sijaan osake kannattaa myydä, jos alkuperäinen sijoitusteesi muuttuu. Myyntipäätöksiä kannattaa pohtia tarkkaan. Tutkimusten mukaan sijoittajat, jotka ostavat ja myyvät harvoin pärjäävät paremmin kuin ne, jotka myyvät usein. Kannattaa tehdä sijoitussuunnitelma ja pysyä siinä. Sijoitussuunnitelmaa tehdessä kannattaa pohtia, paljonko voi sijoittaa kuukaudessa, millainen on kyky sietää riskiä ja mihin asettaa riman. Sijoittaako tiettyä tavoitetta varten, kuinka kauan voi pitää rahoja kiinni sijoituksissa? (Mähkä ja Lehtipuu 2021,171.)

Sijoittamiseen sekä sen historiaan että varmasti myös tulevaisuuteen liittyvät vahvasti erilaiset kuplat. Sijoittamisen historiassa on nähty mm. tulppaaninsipulikupla, Etelänmeren kauppakomppanian osakekupla ja 2000-luvun tekno-osakekupla. ”Vältä laumakäyttäytymistä” on oppi, joka jokaisen sijoittajan tulisi muistaa. Sijoittamisen historiaan tutustuminen pitäisi tehdä pakolliseksi jokaiselle, joka sijoittaa. Jälkikäteen katsottuna moni kupla näyttää ilmiselvältä ja ihmisten typeryyden naurattaa. Toisaalta omalle ajalleen ja oman ajan ilmiöille tulee helposti sokeaksi. Ajatus pilvilinnoista ja pilvilinnateoriasta on hyvä tiedostaa. Sen

mukaan jokin asia kannattaa ostaa kolminkertaisella hinnalla, jos jostain löytyy joku, joka on valmis maksamaan samasta asiasta viisinkertaisesti. Kyseessä on tavallaan ajatus suurimmasta typeryksestä, ja siitä, voiko jonkin osakkeen tai yrityksen ympärille luoda pilvilinnan, josta joku olisi aina valmis maksamaan vielä suuremman summan. Kunnes kaikki ymmärtävät, että keisarilla ei olekaan uusia vaatteita, vaan hän on alasti. Ja pilvilinna romahtaa eli kupla puhkeaa. (Malkiel 2011, 34-51.)

Kun verrataan eri maita, voidaan huomata isoja eroja. Yhdysvallat on maana hyvin erilainen verrattuna Suomeen. Yhdysvaltojen eläkejärjestelmä on erilainen verrattuna Suomen eläkejärjestelmään. Suomessa palkasta pidetään osa erilaisia eläkemaksuja varten. USA:ssa on mm. eläkesäästötilejä ja eläkesäästöohjelmia. Ihmisellä on USA:ssa itsellään iso vastuu omasta eläkkeestään ja siitä, miten, minkä kautta ja mihin eläkevarat sijoitetaan. Tämä eroaa Suomen eläkejärjestelmästä suuresti. Meillä on ainakin toistaiseksi eläkejärjestelmä ja sitä täydentämään Pohjoismainen sosiaaliturva erilaisine tukineen. Mutta onko näin jatkossa? Kansantalouden kannalta työssäkäyvien ikäluokkien määrä vähenee jatkuvasti ja huoltosuhte muuttuu, kun entistä useampi on jatkossa työelämän ulkopuolella. Miten käy esimerkiksi oman ikäluokkani? Maksamme eläkemaksuja, joilla kustannetaan nykyiset eläkkeet. Mutta tulemmeko saamaan itse aikanaan eläkettä? Sijoittamalla ihminen voi saada lisää rahallista turvaa eläkevuosia varten. (Malkiel 2011, 339-366.)

Tekninen analyysi jakaa mielipiteitä. Sillä on vankat kannattajansa. Ajatusmaailma teknisen analyysin taustalla on, että yhtiön kaupankäynnin historia kertoo olennaisen tiedon. Menneen kurssikehityksen avulla oletetaan pystyttävän ennustamaan tulevaa kurssin kehitystä. Lisäksi kaupankäynnin volyymin analysoinnin avulla voidaan joidenkin mielestä tehdä johtopäätöksiä tulevasta kehityksestä. Lyhyessä päiväkaupassa ns. treidaamisessa teknisestä analyysistä on varmasti hyötyä. Sen sijaan pidemmän aikavälin sijoittamisessa hyödyn voi kyseenalaistaa. Lyhyen aikavälin tapahtumia voi ennustaa tai jopa arvata, sen sijaan pitkällä aikavälillä muuttujat lisääntyvät ja kuvio muuttuu haastavammaksi. Vuosia ja vuosikymmeniä kestävään sijoittamiseen laaja ja hyvin hajautettu indeksisijoittaminen on varmasti toimiva strategia verrattuna moneen muuhun. Toki jos olisi oikein uskalias, voisi kokeilla sijoitusstrategiana tikkaa Wall Street Journaliin heittävää apinaa. Ehkäpä tälle strategialle ei kuitenkaan kannattane uskoa ihan kaikkia eläkesäästöjään. (Malkiel 2011, 103-129.)

Pitkäjänteinen sijoittaminen on periaatteessa helppoa, mutta käytännössä vaikeaa. Sanotaan, että sijoittaja on itse salkkunsu pahin vihollinen. Erityisesti psykologiset tekijät ja muiden sijoittajien laumakäyttäytyminen haastavat meidät sijoittajina. Löytyykö meistä tarpeeksi itsekuria vastustaa laumailmiöitä, vai olemmeko sopuleita? Kenties itseämme kokeneempien ja menestyneempien sijoittajien opeista löytyy keinoja näihin pulmiin. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020, 17-19.)

Sijoitusmaailmassa puhutaan usein tehokkaista markkinoista. Ajatus tehokkaista markkinoista perustuu siihen, että markkinoita ei voi voittaa. Tällaisessa tapauksessa ei kannata yrittää etsiä neulaa heinäsuovasta, vaan ostaa koko heinäsuova. Saman ajatusmaailman mukaan ei kannata yrittää etsiä yksittäisiä voittaja osakkeita. Vaan paras osakesijoitusstrategia olisi hajautettu indeksityylinen sijoitussalkku ja osakkeiden pitkä omistusaika. Toisaalta indeksisijoittaminen on saanut viime vuosina maailmanlaajuisesti hurjan suosion. Miten se toimii sijoitusstrategiana, jos ”kaikki” sijoittavat indeksiin? Myöskään indeksisijoittamisesta ja siitä miten se toimii käytännössä strategiana kunnollisessa ja isossa pörssiromahduksessa, on vasta suhteellisen vähän kokemusta. Keväällä 2020 Covid-19-viruksen takia pörssikurssit ja samalla indeksit kuten esim. SP500 laskivat reilusti. Palautuminen on ollut toistaiseksi nopeaa, ja osta ja pidä -strategialla oma pääoma olisi palautunut samalle tasolle mitä ennen romahdusta oli. (Malkiel 2011, 104,369-379.)

3.3 Sijoittaminen rahastoihin, aktiiviset ja passiiviset rahastot ja ETF:t

Rahastoja on monenlaisia, sekä aktiivisia että passiivisia rahastoja. Rahastoja voidaan jaotella sijoituskohteiden perusteella sekä niiden sijoitustavan perusteella. Aktiivisessa rahastossa salkunhoitaja sijoittaa rahat rahaston strategian ja näkemyksen mukaisesti. Aktiiviset rahastot ovat perinteisiä rahastoja. (Mähkä 2021.)

Kiista aktiivisesti ja passiivisesti hoidettujen rahastojen paremmuudesta on yksi ikuisuuskiistakysymyksistä. Aktiivisten rahastojen edustajat pyrkivät tuomaan esille salkunhoitajien taitoja ja onnistumisia korostaen mahdollisuutta markkinoita parempaan tuottoon. Indeksirahastojen edustajat puolestaan korostavat kustannussäästöjen merkitystä ja markkinoiden tehokkuutta. Useissa tutkimuksissa passiiviset rahastot ovat osoittautuneet aktiivisia rahastoja paremmiksi. Ero korostuu, mitä pitempi on tarkastelu-aika. (Aktiiviset vs passiiviset rahastot 2021.)

Indeksirahastoilla on ylivoimainen hintakilpailukyky verrattuna aktiivisesti hoidettuihin rahastoihin. Rahastojen koostumus seuraa annettua vertailuindeksiä, eikä salkunhoitaja valitse yhtiöitä salkkuun. Rahasto saa osingot verovapaasti toisin kuin yksityissijoittaja. Passiivisissa indeksirahastoissa on matalammat kaupankäyntikulut verrattuna aktiivisesti hoidettuihin rahastoihin. Tämä on pitkällä aikajänteellä erittäin tärkeää. Kulut syövät sijoittajan ansaitsemaa tuottoa, joten niiden pitäminen kurissa on tärkeää. Sijoitusrahastojen kehitystä seuraava Rahastoraportti raportoi 2019, että OMX Helsinki 25 oli paras Suomeen sijoittava indeksiosuusrahasto. Tässä rahastossa siihen sijoitetut varat tuottivat kymmenen vuoden ajanjaksolla keskimäärin 11,8 prosenttia vuodessa. Eli erittäin hyvin. (Saario 2020, 39-41.)

Sijoitettaessa indekseihin on oikeastaan vain taivas rajana. Indeksejä, ETF:iä ja indeksirahastoja on lukuisia erilaisia. On maakohtaisia, koko maailman kattavia ja esim.

teknologiaan sijoittavia indeksejä, raaka-aineisiin sijoittavia indeksejä, ym. Esimerkiksi Pohjoismaihin voi sijoittaa mm. XACT Norden (Nordic UCITS ETF) kautta. Lisäksi lukuisilla pankeilla on omia indeksirahastoja kuten esim. Handelsbankenilla Pohjoismaat Index Criteria. Koska indeksirahastoja on paljon, on kilpailu myös niiden kesken kova. Sijoittajan on tärkeä tutustua ja vertailla huolella, mihin ja minkä kautta varansa sijoittaa. (Saario 2020, 47-49.)

Osakesijoittamisen lisäksi myös rahastosijoittaminen on hyvä vaihtoehto. Pikkurahalla sijoittaminen ei ole koskaan ollut niin helppoa kuin nyt. Rahastosijoittamisessa pääsee alkuun pienillä summilla. Esimerkiksi Nordnetissä on indeksirahastoja, joihin voi sijoittaa 15€/kk. Ja S-pankilla voit sopia, että bonusrahasi menevät suoraan rahastoon. Suomalaiset sijoittavat rahastoihin paljon. Vuonna 2019 rahastoihin oli sijoitettuna 124,7 miljardia euroa. (Mähkä ja Lehtipuu 2021, 105.)

Rahastoja on sekä aktiivisia että passiivisia. Aktiivisissa rahastoissa rahastonhoitaja tekee päätökset puolestasi ja sijoittaa rahasi uudelleen. Sen sijaan passiiviset rahastot seuraavat usein tiettyä indeksiä ja sijoitukset menevät indeksin mukaan. Passiivinen indeksirahasto ei pyri voittamaan indeksiään, vaan tuottaa juuri sen mitä seuraamansa indeksi. ”Sijoittajaksi 7 päivässä” -kirjassa annetaan hyviä vinkkejä, kuinka lukija löytää itselleen sopivan rahaston. (Mähkä ja lehtipuu 2021, 109-115.)

Rahastojen hyvä puoli on sen, että omistajaksi pääsee pikkurahalla. Kun ostat eli merkitset rahastoa, saat sijoittamaasi summaa vastaavan määrän rahasto-osuuksia. Se, kuinka paljon rahasto-osuuksia saat, määräytyy rahastoon laitettun rahamäärän ja ostohetken perusteella. On tyypillistä, että osakerahasto omistaa kymmenien eri yhtiöiden osakkeita. Ostamalla rahastoa pääset pienellä summalla omistamaan lukuisia eri yhtiöitä. Osakerahastoissa on vähimmäissijoitusaika, usein 5-7 vuotta. Rahastosäästäjä voi kuukausisäästää rahastoon esim. sijoittamalla säännöllisesti joka kuukausi saman summan rahastoon. Näin rahasto sijoittaja saa loistavasti ajallisesti hajautettua sijoituksiaan. (Mähkä 2021, 60.)

Indeksirahastoissa on paljon hyviä puolia. Indeksirahasto on autopilotilla toimiva rahasto, jolla on matalat kulut. Indeksirahasto seuraa jotain tiettyä indeksiä ja sijoittaa sen mukaan rahaston rahavaroja automatisoidusti. Indeksirahaston kulut ovat matalat. Sijoittaja hyötyy tästä, koska näin sijoittamisessa kulut kannattaa minimoida. Indeksejä on joka lähtöön. Maailman tärkein pörssi-indeksi on S&P500-indeksi. Siinä on mukana 500 amerikkalaista suurta pörssiyritystä, jotka on listattu pörssiin. OMX25-indeksi puolestaan koostuu Helsingin pörssin 25 vaihdetuimmasta osakkeesta. Sijoittaja voi valita haluamansa indeksin ja sijoittaa sen kautta laajasti. (Mähkä 2021, 76.)

Viime vuosina indeksisijoittaminen ja erilaiset indeksirahastot sekä ETF:t (exchange traded fund) ovat nousseet yksityissijoittajien suosioon ympäri maailmaa. Indeksisijoittamisen suosio perustuu mahdollisuuteen hajauttaa laajasti ja pitää kustannukset matalina valitsemalla

indeksirahastoja. Indeksirahastoon sijoittamalla sijoittajan rahat sijoitetaan kyseisen rahaston seuraamaan indeksiin. Toisin sanoen salkunhoitaja ei valitse sijoituskohteiksi parhaaksi katsomiaan yhtiöitä, vaan sijoittaminen tapahtuu ennalta valitun indeksin mukaisesti esimerkiksi 25:n Helsingin pörssin isoimpaan yhtiöön (OMXH25). Indeksirahastoon sijoittaminen on helppoa. Monet välittäjät kuten esim. Nordnet tarjoavat mahdollisuuden kuukausisäästää indeksirahastoon jo hyvin pienillä summilla. Pienistä summista kertyy vuosien ja vuosikymmenten saatossa isoja virtoja. Korkoa korolle ilmiö ja matalat kulut rahastossa ovat avain vaurauteen ja sijoitetun summan kasvattamisen mahdollistavia tekijöitä. Useamman indeksirahaston tai ETF:n valitsemalla sijoittaja tulee automaattisesti hajauttaneeksi sekä ajallisesti että useamman sijoituskohteen kesken. (Saario 2020,39.)

Vaikka passiivisia rahastoja kehuaan paljon, on myös aktiivisilla rahastoilla hyviä puolia. Aktiivisissa rahastoissa on salkunhoitaja, joka sijoittaa rahaston näkemyksen mukaan. Siinä missä indeksirahasto tuottaa juuri indeksinsä mukaan, aktiivinen rahasto voi yrittää hakea ylituottoa salkunhoitajan osaamisen avulla. Mähkän mielestä ylituotto on ainoa syy sijoittaa aktiiviseen rahastoon. Jos ylituottoa ei ole saatavissa, kannattaa valita indeksirahasto. Hyviä aktiivisia rahastoja voi löytyä esim. kehittyville markkinoille sijoittavista rahastoista sekä pienyrityksiin sijoittavista rahastoista. Mähkä varoittaa kaappi-indeksirahastoista eli rahastoista, jotka seuraavat indeksiä, mutta joissa on kuitenkin aktiivinen salkunhoitaja. Tällaisessa rahastossa on korkeat kulut ja sijoittaja häviää rahaansa verrattuna, jos sijoittaisi vastaavaan passiiviseen rahastoon. (Mähkä 2021, 121.)

Yhdistelmärahastoissa, joita on paljon markkinoitu suomalaisille, sijoitetaan sekä korkoihin että osakkeisiin. Yhdistelmärahaston arvo heiluu vähemmän kuin osakerahaston. Toisaalta se myös tuottaa vähemmän. Kokeneet sijoittajat eivät pidä yhdistelmärahastoista. Usein syy tähän inhoon ovat yhdistelmärahastojen korkeat kulut. (Mähkä 2021, 150.)

Indeksi- ja yhdistelmärahastojen lisäksi on myös vaihtoehtoisia sijoituksia. Metsiin, asuntoihin ja jopa viinitiloihin voi kaikkiin sijoittaa rahaston avulla. Tyypillisimpiä rahastotyyppisiä ovat indeksirahastot, aktiiviset osakerahastot ja yhdistelmärahastot. Näitten lisäksi on olemassa erikoissijoitusrahastoista. Erikoissijoitusrahastot saavat poiketa sijoitusrahastolain sijoitusrajoituksista. Ne saavat poiketa siten, että voivat sijoittaa vain muutamaankin kohteeseen, kun taas tavallisen rahaston täytyy sijoittaa vähintään 16 eri kohteeseen. Esim. metsärahastoissa rahasto sijoittaa metsään. Metsärahasto tarjoaa sijoittajille hajautuksen eri metsäkiinteistöihin eli metsiin. Metsärahastojen tuotto tulee puun myymisestä. Tämän tuoton päälle tulee metsän arvonnousu. Metsärahastoilla on usein korkeat kulut, juoksevat kulut ovat 1,5 % ylöspäin. (Mähkä 2021,158.)

ETF:t eli pörssilistatut rahastot ovat mainio vaihtoehto sijoittamiseen. ETF:t ovat olleet viimevuosien sijoitusvillitys. ETF ostetaan kuin pörssiosake. Ostotoimeksiänto toteutetaan

niin, että annetaan hinta, jolla ETF ollaan valmiita ostamaan. Kauppa toteutuu, jos ehdotettuun hintaan löytyy myyjä. ETF:llä voi saada hyvää hajautusta sijoitussalkkuun. ETF:stä moni sijoittaa esim. megatrendeihin (kuten ilmastonmuutos) tai maantieteellisesti (esim USA:han). ETF:iä on synteettisiä ja fyysisiä. Fyysinen indeksirahasto omistaa yhtiön osakkeita. Sen sijaan synteettinen rahasto omistaa sopimuksia, joiden arvo on sidottu osakkeisiin. Näitä sopimuksia kutsutaan nimellä SWAP. (Mähkä 2021, 210.)

Kokeneiden sijoittajien mielipiteet indeksisijoittamista kohtaan vaihtelevat. Yksi rohkeasti erilainen sijoituskonkari on Princetonin yliopiston rahoituksen professori Burton G Malkiel. Malkielin legendaarinen heitto, jonka mukaan tikkaa heittävä apina päihittää rahoitusalan ammattilaiset, on jäänyt monen mieleen. Kokeneiden sijoittajien suhtautuminen tehokkaiden markkinoiden teoriaan eroaa toisistaan. Monista sijoituslegendoista esimerkiksi Warren Buffet sekä Benjamin Graham uskovat, että markkinoiden voittaminen on mahdollista. Malkiel puolestaan on eri mieltä. Hänen mielestään markkinoita ei voi voittaa pitkällä aikavälillä, vaan passiivinen indeksisijoittaminen on parempi vaihtoehto. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020, 73-88.)

3.4 Sijoitusstrategiat yleisesti

Seppo Saarion mukaan sijoittajan tulisi laatia sijoitusperiaatteet ja toimia johdonmukaisesti niiden mukaan. Sijoittajan tulisi määrittää oma riskitasonsa, valita sijoituslaji huolella ja hajauttaa sekä ajallisesti että sijoituskohteiden kesken. Lisäksi sijoitusstrategiaa valittaessa tulisi huomioida ikä ja luonne. Saarion mukaan varallisuudesta pörssiosakkeisiin tulisi sijoittaa osuus, joka on sata miinus sijoittajan oma ikä. Osakesijoittajan tulisi myös ennen kaikkea välttää tappio ja turvata oma jatkuvuutensa sijoitusmarkkinoilla. (Saario 2020, 83-87.)

Sijoitusstrategioita on useita erilaisia. Tunnetuimpia strategioita ovat osta ja pidä, arvosijoittaminen, kasvusijoittaminen, keskiarvostrategia, indeksisijoittaminen, tekninen analyysi, arbitraasisijoittaminen ja osingon kasvusijoittaminen.

Osta ja pidä on yleisesti käytetty sijoitusstrategia. Tässä strategiassa osakkeet ostetaan ja ”unohdetaan” salkkuun. Tämän strategian hyvä puoli on se, että mikäli sijoittaa useampaan eri yhtiöön, mahdollisen huonon ajoituksen riski poistuu lähes kokonaan. Pitkällä aikavälillä sijoittaja yltää lähelle markkinatuottoa. Osta ja pidä -strategian haasteena on sijoittajan altistuminen paineelle markkinamyllerryksessä, ja näin ollen voi olla haaste pysyä sijoitusstrategiassa. (Sijoitustieto 2015.)

Arvosijoittamisessa sijoittaja pyrkii valitsemaan salkkuunsa yhtiöitä, jotka ovat sillä hetkellä markkinoiden aliarvostamia. Arvosijoittaja pyrkii määrittämään osakkeelle ”oikean hinnan” ja

uskoo markkinoiden korjaavan osakkeen myyntihinnan jossain vaiheessa oikealla tasolle. Tässä sijoitusstrategiassa sijoittaja käyttää hyväkseen erilaisiin tunnuslukuihin, kuten esim. P/E (Price to Earnings Ratio), P/B (Price To Book), P/S (Price/Sales), (ROE (Return on Equity) ja ROI (Return on Investment). Sijoittaja pohjaa päätöksensä ja laskelmansa yhtiön tuloksesta, taseesta, osingosta ja kassavirrasta saataviin lukuihin. Koska tässä strategiassa käytetään hyväksi yhtiön talouteen ja tulokseen kuuluvia tunnuslukuja, valikoituu sijoitussalkkuun tämän ansiosta yleensä taloudeltaan terveitä yhtiöitä. Tämän sijoitusstrategian haasteena on, että se vaatii paljon työtä ja myös osaamista. Strategia ei välttämättä sovi aloittelevalle sijoittajalle. (Sijoitustieto 2015.)

Kasvusijoittaminen on sijoitusstrategia, jossa haetaan sijoituskohteelta nopeaa kasvua ja kovia tuottoja. Tässä sijoitusstrategiassa odotetaan sijoituskohteelta erityisesti potentiaalista arvonnousua, ei niinkään esimerkiksi osinkotuottoa. Kasvusijoittamisessa haetaan sijoituskohteita, joiden liiketoiminnassa on potentiaalia kovaan tuloskasvuun. Kasvusijoittamisen huonona puolena on kova riski. Tyypillisesti kasvusijoittajaa kiinnostaa yritys, jolla on upea kasvutarina. Esimerkiksi lääkealan yritys, jolla ei ole vielä suurta liikevaihtoa, mutta kasvuodotukset tulevaisuudessa ovat suuret. (Erkkilä 2019.)

Keskiarvostrategioita on erilaisia. Cost averaging -strategiassa ostetaan valittua sijoituskohdetta tasaisin väliajoin esim. kerran kuukaudessa aina samalla summalla. Value averaging -strategiassa valittua sijoituskohdetta ostetaan enemmän, mikäli hinta on laskenut ja vähemmän mikäli hinta on noussut. Näissä sijoitusstrategioissa huonon ajoituksen riski pienenee. Molemmissa strategioissa kohde-etuutta ostetaan enemmän, mikäli hinta on alhaalla. Strategioiden huonona puolena voidaan nähdä riski siitä, että jokin huonoon taloudelliseen tilanteeseen ajautunut yhtiö tulisi sijoittajan salkussa ylipainoon. Tämä voisi tapahtua, jos yhtiötä ostettaisiin strategian mukaisesti aina samalla summalla ja saman aikaisesti yhtiön talous ja arvo heikkenee. (Sijoitustieto 2015.)

Indeksisijoittaminen on sijoitusstrategia, jossa sijoittaja sijoittaa varansa valitsemansa indeksin mukaisesti esimerkiksi rahastoon tai suoraan osakkeisiin. Indeksisijoittaja sijoittaa esimerkiksi pörssinoteerattuun ETF-rahastoon (Exchange Traded Fund). Indeksirahastossa salkunhoitaja ei valitse yhtiöitä rahastoon, vaan rahasto pidetään mahdollisimman tarkasti indeksin koostumusta vastaavana. Indeksisijoittamisen ideana ei ole voittaa markkinaa, vaan saavuttaa markkinoiden keskimääräinen tuotto. Indeksisijoittamisen valitsemalla voi poistaa markkinariskin ja voi saavuttaa erittäin hyvän hajautuksen muutamalla sijoitusinstrumentilla. Indeksisijoittamisen haasteena voidaan nähdä se, että indeksejä on paljon. Sijoittajan täytyy olla tarkkana, että ymmärtää varmasti mihin indeksiin sijoittaa varojaan. Suomessa OMX Helsinki 25 (Seligson & Co OMX Helsinki 25 Ucits ETF) indeksiosuusrahaston osuuksia ostamalla voi sijoittaa Helsingin pörssin 25 vaihdetuimpaan yhtiöön. (Sijoitustieto 2015.) (Saario 2020, 39-44.)

Tekninen analyysi on sijoitusstrategia, jota käyttävät sijoittajat uskovat kurssihistoriasta ja sen analysoimisesta löytyvän avaimen ylituottoon. Teknistä analyysiä käyttämällä pyritään löytämään esimerkiksi aiempia psykologisten heilahteluiden aiheuttamia kurssiheilahteluja ja sitä kautta osakemarkkinoiden sillä hetkellä aliarvostamia kohteita. Teknisen analyysin työkaluja on esimerkiksi osakekaupan volyymin tutkiminen, liukuvat keskiarvot ja trendikanavat. Teknisen analyysin hyvänä puolena voidaan nähdä mahdollisuus isoihin voittoihin, mikäli sijoittaja onnistuu löytämään hinnoitteluvirheen. Haasteena puolestaan voidaan nähdä sattuman ja taidon erottaminen toisistaan. (Sijoitustieto 2015.)

Arbitraasisijoittamisessa sijoittaja ostaa ja myy, kun jokin osakkeen tai arvopaperin hinta poikkeaa kahdella eri markkinalla. Arbitraaseja voi olla esimerkiksi suoran osakkeenhinnan ja optioiden hinnan suhteessa. Arbitraasin löytäminen voi olla todella harvinaista. Toisaalta mikäli tällaisen löytää, tuotto on lähes riskitöntä. (Sijoitustieto 2015.)

Osingon kasvusijoittaminen on pitkän tähtäimen sijoitusstrategia. Tässä strategiassa sijoitetaan isoihin, alansa johtaviin ja mielellään kansainvälisesti toimiviin yhtiöihin, joilla on vahva hinnoitteluvoima ja jotka ovat pystyneet kasvattamaan vuosittaista osingonjakoaan joka vuosi usean vuoden ajan. Osingon kasvusijoittamisessa valitaan yhtiöitä, jotka ovat kasvattaneet vuosittaisia osinkojaan mielellään vähintään 10 vuotta. Tätä voidaan pitää todisteena yhtiön kyvystä selviytyä erilaisissa taloussuhdanteissa. Osingon kasvusijoittaminen on pitkän tähtäimen sijoitusstrategia, eikä sillä pyritä nopeisiin voittoihin, vaan pikemminkin vakaaseen vaurastumiseen pitkällä aikajänteellä. Tässä strategiassa laadukkaina pidettyjen yhtiöiden osakkeita pyritään ostamaan mahdollisimman halvalla. Strategian mukaisesti osakkeet pyritään pitämään vuosikymmeniä tai ikuisesti ja nautitaan yhtiöiden tarjoamasta vuosittain kasvavasta osinkovirrasta. Tämä edellyttää, että mitään dramaattista ei tapahdu omistettujen yhtiöiden tilanteissa. Osingon kasvusijoittaminen on sijoitusstrategiana lähinnä ”osta ja seuraa” -tyyppinen. Ei ”osta ja unohda” -tyyppinen strategia. Omistettujen yhtiöiden tilannetta tulee seurata mielellään kuukausittain tai vähintään neljännesvuosittain. Osingon kasvusijoitusstrategiassa osakesalkku pyritään hajauttamaan mielellään noin 20 - 40 eri yhtiön osakkeisiin mahdollisimman hyvällä toimialallisella sekä maantieteellisellä hajautuksella. Hajauttaminen on tärkeää, koska omistukset tullaan pitämään oletusarvoisesti vuosikymmeniä. Lisäksi monet tähtäävät aikaistetulle eläkkeelle, jolloin he eläisivät yhtiöiltä saatujen osinkojen varassa. Tällöin on ensiarvoisen tärkeää, että osinkovirta pysyy mahdollisen tasaisena ja varmana. (Vuorinen 2013.)

4 Kirjallisuuskatsaus sijoituskirjallisuuteen

Sijoituskirjallisuutta on laajasti saatavilla sekä suomeksi että englanniksi. Warren Buffett on sijoittajalegenda. Hänen kerrotaan aloittaneen sijoituskirjojen lukemisen alle 10-

vuotiaana isänsä toimistossa ja opiskelleen pian lisää sijoittamisesta kotikaupunkinsa Omahan kirjaston kirjoista. Buffett on kertonut käyttävänsä edelleen suuren osan päivästänsä lukemiseen. ”Me kaikki voimme rakentaa tietämystämme, mutta useimmat meistä eivät ole valmiita tekemään sitä”, Buffett on sanonut. (Järvenpää 2022.)

Sijoituskirjallisuuden keskeisiä käsitteitä ovat, miten oppia sijoittamaan ja miten sijoitetaan. Näitä sijoittamisen peruskysymyksiä pohditaan laajasti eri kirjoissa. Sijoituskirjallisuuteen perehtyminen on järkevää, koska siinä sijoittaja saa oppia perusasioista sekä syvempää tietoa sijoittamisen maailmasta. Sijoittaminen on helppoa, kun sen osaa. Aloittavan sijoittajan kannattaa perehtyä perusasioihin ennen kuin aloittaa sijoittamisen. Kirjallisuuden lukeminen on tähän mitä mainioin tapa.

Sijoituskirjallisuus on laaja alue. Kirjoja on sekä vasta-alkajille että jo pidempään sijoittaneille. Vasta-alkajien oppaissa opetetaan lähes kädestä pitäen, miten sijoittaminen aloitetaan. Näissä kirjoissa käydään läpi sijoittamisen perusteet ja kerrotaan mitä sijoittaminen on. Aloittava sijoittaja saa laajasti tietoa sijoittamisen eri mahdollisuuksista (osakkeet, rahastot, korot, vaihtoehtoiset sijoituskohteet). Aika usein sijoituskirjallisuudessa käydään läpi kirjoittajan oma sijoitushistoria eli miten kirjoittaja on itse päätenyt aloittamaan sijoittamisen. Kokeneemmille sijoittajille on paljon sijoituskirjallisuutta. Esim. kokoneiden ”sijoitusgurun” asemassa olevien huippusijoittajien sijoitusstrategioihin on mahdollista perehtyä kirjallisuuden avulla. Tällaisilla kirjoilla on varmasti paljon annettavaa piensijoittajille.

Kirjallisuus on täynnä esimerkkejä miten aloittaa sijoittaminen. Aloittava sijoittaja saa hyvin neuvoja siitä, miten aloittaa sijoittaminen. Useassa kirjassa on käyty taulukoiden kanssa läpi miten sijoitettu summa kasvaa vuosien saatossa suuremmaksi summaksi. Korkoa korolle ilmiö on säästämisen kulmakiviä ja tätä korostetaan kirjallisuudessa. Korkoa korolle -ilmiö tarkoittaa sitä, että myös säästämälle pääomalle saatu korko kasvaa pääoman ohella korkoa. Valtameretkin koostuvat pienistä puroista. Näin ollen säästetty pääoma tuplaantuu keskimäärin seitsemässä vuodessa.

Olen valinnut opinnäytetyöni kirjallisuuskatsaukseen sekä uutta että vanhempaa sijoituskirjallisuutta. Sijoituskirjallisuus on käsitteenä laaja ja kattaa alleen lukuisia teoksia. Kaikkea ei voi käsitellä, siksi olen valinnut omasta mielestäni mielenkiintoisimmat teokset mukaan kirjallisuuskatsaukseen.

Seppo Saarion kirjoittama, pörssiraamatuksikin kutsuttu, ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” kuuluu ehdottomasti suomalaisen sijoituskirjallisuuden klassikoihin. Saario on suomalaisessa sijoitusgenressä arvostettu ja kunnioitettu ”grand old man”, jota seurataan, ja jonka kirjoituksilla ja haastatteluilla on merkitystä. Nyt julkaistu kirja on pörssiraamatun 17 painos. Aiempien teosten ”Pörssiosakkeet sijoituskohteina” ja ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin”

ensimmäiset painokset julkaistiin jo 1970- ja 1980-luvuilla. Kuten hyvät klassikot, tämä kaikkien aikojen myydyin suomalainen sijoitusopas on kestänyt aikaa, toki saaden nyt pienen päivityksen 2020-luvulle. (Saario 2020, 15-19.)

”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” on monipuolinen ja perusteellinen. Kirjassa opetetaan kärsivällisesti lukijalle sijoittamisen perusteita lähtien liikkeelle siitä, miksi osakkeisiin ylipäänsä kannattaa sijoittaa. ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” paneutuu kirjassa perusteellisesti sijoittamisen hyötyihin. Suomalaisista moni käyttää rahaa lottoamiseen, mutta sen sijaan sijoittamiseen rahaa ei monella tunnu omasta mielestään riittävän. ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” haastaa lukijansa punnitsemaan omaa arvomaailmaansa ja opettaa, miten jo pienillä summilla voi päästä vaurastumisen tiellä alkuun. ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” -kirjalla on ehdottomasti paikkansa suomalaisen sijoituskirjallisuuden klassikkohyllyssä. Suomalaisten into lottoamiseen ja siihen yhdistettynä sijoittamisen ja riskinoton pelko on iso ongelma. Olemme kansakuntana jäljessä yksityishenkilöiden sijoittamisessa verrattuna esimerkiksi länsinaapureihimme ruotsalaisiin. Suomalaisen varallisuus on perinteisesti perustunut vahvasti omistusasunnon omistamiseen ja muu vaurastuminen on nähty kuuluvan vain valmiiksi rikkaille. Tähän olisi hyvä tulla muutos. Vaurastuminen tuo lisää mahdollisuuksia ja turvaa elämään. Säännöllisellä ja vuosikymmeniä jatkuvalla osakesijoittamisella tämä on useimmiten saavutettavissa kohtuullisella vaivalla. (Saario 2020, 19-28.)

Saarion klassikkoteoksen parasta antia ovat erilaiset sijoitusvinkit. Ikivihreiden pörssivinkkien lisäksi mm. pörssin vuodenaikoihin liittyvät ilmiöt ovat mielenkiintoisia. Konkarisijoittajalle monet asiat kuten esimerkiksi ns. puolen vuoden ilmiö voi olla täysin selvä. Sen sijaan aloittavalle sijoittajalle tieto siitä, että historiallisesti pörssin nousuvaihe on alkanut marraskuussa ja päättynyt huhtikuussa, voi olla arvokas tieto. ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” kirjan helmi on myös valtava maratontaulukko, jossa käydään läpi suurimpien pörssiyhtiöiden 10 vuoden keskimääräisiä vuosituottoja. Nuorena sijoittajana monet perinteiset yhtiöt, joita ei olisi ehkä muuten sijoitusmielessä osannut ajatella, voivat alkaa kiinnostaa. Erityisesti niiden tuotot nousevat uudella tavalla mielenkiinnon kohteeksi. ”Valitse hyvä vaihtoehto ja anna ajan kulua.” Tämä neuvo toistuu pörssiraamatussa. Sijoittamisessa aika on sijoittajan ystävä. Laittamalla raha töihin vaurastuminen on mahdollista pienilläkin alkupanoksilla. (Saario 2020, 305-336.)

”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” -kirjassa käsitellään loistavasti pörssin kiertokulkua sekä sitä, onko ylipäänsä oikea aika ostaa, myydä tai omistaa pörssiosakkeita. Tietämys pörssin kiertokulusta ja sen erilaisista vaiheista; nousun alusta, nousun päättymiseen, laskun eri vaiheisiin ja aina uuden nousun alkuun ovat asioita, joiden osaamisesta aloitteleva sijoittaja hyötyy. ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” -kirjassa puhutaan jonkin verran 1990-luvun alun

laman tapahtumista. Sanotaan, että historia auttaa ymmärtämään nykyhetkeä. (Saario 2020, 201.)

Merja Mähkän ja Unna Lehtipuun ”Sijoittajaksi 7 päivässä” on mielenkiintoinen teos aloittelevalle sijoittajalle. Seitsemäksi päiväksi on laadittu ohjelma, joka vastaa aloittelijan kiperimpiin kysymyksiin ja opettaa perusasiat sekä osake- että rahastosijoittamisesta. Kirja muistuttaa siitä, että sijoittaminen on maraton, ei pikamatka. Sijoittamisessa on paljon hyviä puolia ja siksi jokaisen kannattaa sijoittaa. Sijoittaminen ei ole vaikeaa, omaa talouttaan voi säätää ja sijoittaminen vie aikaa juuri niin vähän, kuin sijoittaja haluaa sen vievän. (Mähkä ja Lehtipuu 2021, 14-24.)

Merja Mähkän kirja ”Rahastokirja vasta-alkajille ja niille jotka haluavat päästä sijoittamisessa helpolla” keskittyy rahastosijoittamiseen. Kirjassa kerrotaan, miten rahastoja on joka lähtöön. Kirjassa käydään läpi aktiivisten ja passiivisten rahastojen erot. Lisäksi kerrotaan, että rahastoja on lukuisia erilaisia. Osa rahastoista sijoittaa pelkästään yhden maan yhtiöihin esim. Suomen tai Yhdysvaltojen. Osa rahastoista hajauttaa toimialoittain esim. sijoittamalla pelkästään teknologiayrityksiin. Jotkut rahastot sijoittavat yrityksiä koon mukaan esim. sijoittavat pieniin yrityksiin (small cap). (Mähkä 2021, 50.)

Vanhan sananlaskun mukaan pyörää ei tarvitse keksiä uudestaan. Lisäksi sanotaan, että vanha keino on parempi kuin pussillinen uusia. Miksi keksiä uutta, kun voi perehtyä ja oppia jo menestyneiden strategioista? Hämäläisen ja Oksaharjun Sijoita kuin guru -teos perustuu kokeneiden sijoittajien sijoitustoiminnan analysoimiseen. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020, 17-19.)

Kahdeksan hyvin erilaisen menestyneen miehen sijoitusstrategiat eroavat toisistaan paljon. Jokaisen sijoittajan olisi hyvä tutustua kirjojen välityksellä ainakin muutamaan menestyneeseen sijoitusalan konkariin ja tämän historiaan sijoittajana. Erilaisten sijoitusstrategioiden ja menestystarinoiden kuulemisesta voi ottaa oppia omaan toimintaan sijoittajana. Lisäksi historian tuntemus ja yleissivistys kasvavat. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020, 21-34.)

Itseoikeutetusti arvosijoittamisen ja Warren Buffettin oppi-isä Benjamin Graham kuuluu sijoitusgurujen ykköskastiin. Graham pyrkii tunnistamaan kohteita, joissa sijoittajan mahdollisuus menettää pääomaa on epätodennäköistä. Benjamin Graham on kirjoittanut legendaarisen sijoitusalan teoksen ”The Intelligent Investor”. Teos on kestänyt hyvin aikaa aina näihin päiviin saakka, vaikka Graham itse kuoli jo 1970-luvulla. Muuttuvassa maailmassa ja markkinatilanteessa tämä on huikea suoritus. Graham oli vankka osakeanalyysin ja osakepoiminnan kannattaja, hän myös painotti osakkeen ostohinnan merkitystä. Hänen ansioistaan meillä on myös ns. Grahamin luku, jossa lasketaan P/E ja P/B lukujen tulo. Graham oli sijoittajana nykyajasta katsottuna perinteikäs, mutta toisaalta omaa aikaansa

edellä. Mikäli sijoittaja käy osakkeita läpi Grahamin analyysin avulla, päättyy eri osakkeisiin, mitä analyytikkojen perinteisesti suosittelisivat. Se, sopiiko tämä omaan sijoitusstrategiaan ja osakkeet omaan salkkuun, jää jokaisen oman harkinnan varaan. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020, 21-34.)

Menestyvä sijoittaja tutustuu ensin liiketoimintaan ja vasta sitten osakkeeseen, joka kertoo liiketoiminnan sen hetkisen hinnan. Näin ajattelee Warren Buffett, Omahan oraakkeliksikin kutsuttu, joka on sijoittajana legenda jo eläessään. Hänen tavassaan etsiä sijoituskohteita on paljon opittavaa meille jokaiselle. Buffettin sijoitushorisontti on käytännössä ikuinen, ja hänen tavoitteenaan on löytää kohtuuhintaisia laatu-yhtiöitä, jotka tuottavat omistajalleen arvoa ja kasvavaa osinkoa. Buffett on kiinnostunut ennen kaikkea yhtiön liiketoiminnasta, ei niinkään osakkeen kurssin kehityksestä. Berkshire Hathaway sijoitusyhtiön legendaarinen toinen pääomistaja ja maailman kolmanneksi rikkain henkilö on sijoitusmaailmassa erittäin seurattu. Buffett suhtautuu pörssi-yhtiöön kuin olisi ostamassa yksityistä yritystä. Hän suosii suuria yrityksiä, joissa ostettavalla liiketoiminnalla on edellytyksiä tuottaa kaikissa suhdannevaihteluissa. Buffett myös arvostaa osaavaa yritysjohtoa ja sitä, että yrityksen ansaintalogiikka on selkeä ja ymmärrettävissä. Berkshire Hathawayn sijoitussalkun sisältö kertoo paljon Buffettin strategiasta. Omistukset Coca Colasta, American Express - luottokorttiyhtiöstä ja mm. Wal-Mart päivittäistavaraketju muodostavat osan salkun kivijalasta. Vaikka Buffett on menestyvä sijoittaja, hän on saanut myös kritiikkiä. Viime vuosina hän ja Berkshire Hathaway ovat hävinneet suhteessa indeksisijoittamiseen. Lisäksi Buffett keräsi valtavan käteiskassan, mutta ei käyttänyt sitä. Tämä sai osan sijoitusmaailmasta kritisomaan toimintaa, koska näin hän häviää pääoman mahdollisen tuoton. Koronakriisin aikana Buffett on myös hävinnyt rahaa Delta Airlines lentoyhtiön kautta. Onko gurun jo vuosia jatkunut sijoitusosaaminen saanut kolauksen, vai jatkuuko menestys? Sen näyttää aika. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020, 181-192.)

Muita kirjassa mainittuja sijoitusguruja ovat Philip Fisher, Peter Lynch, Jeremy Siegel ja Robert Shiller. Näistä menestyneistä sijoittajista Fisher on ennen kaikkea kasvun metsästäjä. Lynchin strategia puolestaan ostaa kasvua kohtuulliseen hintaan ja löytää osakkeita, joiden arvo voi kymmenkertaistua. Siegelin vahvuus on valtavan ja massiivisen data-aineiston tuottaminen, jättimäiset tilastot. Shiller puolestaan nähdään osakemarkkinoiden pahanilmanlintuna, joka näkee kuplia osakemarkkinoilla siellä sun täällä. Mitä sijoittaja voi oppia näiltä sijoittajilta? Sanotaan, että Roomaan on monta tietä. Kaikki nämäkin sijoittajat tavoittelevat sijoitetulle pääomalle tuottoa ja samalla voittoa omistajalleen. Erilaisten tapojen olemassaolon ymmärtäminen auttaa näkemään, miten kasvua ja tuottoa voi hakea sijoitusmarkkinoilla monella eri tavalla. Eryteisesti isojen virheiden välttäminen ja oman sijoitustoiminnan kyvyn turvaaminen on tärkeää oman sijoitustoiminnan jatkon kannalta. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020, 47,93,119,141.)

Sijoitusalan isojen nimien ja heidän oppiensa lisäksi myös nousevien tähtien toiminta ja heidän ajatuksensa ovat kiinnostavia. Jukka Oksaharju, Nordnetin osakestrategi, on henkilö, jonka menestystä ja toimintaa sijoitusmaailmassa moni seuraa mielenkiinnolla. Oksaharju on hyvä kertoja, mutta myös hänen omat ajatuksensa kiinnostavat. Onko hän kenties tulevaisuudessa toisen sijoituslegendan Seppo Saarion vertainen henkilö ja guru suomalaisessa sijoitusgenressä? Oksaharjun ajatuksista erityisesti ”älä tee mitään, jos hinnat eivät ole kohdillaan” sekä ”sijoittajalle ei makseta aktiivisuudesta, vaan oikeassa olemisesta” ovat asioita, joista voi olla samaa mieltä. Oksaharjulla on ajatus siitä, että pitäisi oppia näkemään kassan arvo mahdollistajana sen sijaan, että murehtisi sen pääoman tuottamattomuutta. Sijoitusmaailmassa kassa ja käytettävissä oleva pääoma mahdollistaa ostot silloin, kun hinta on sopiva ja tilaisuus tulee. Sen sijaan jos tilaisuus tulee, mutta kassa ei kestä ostoa, tilaisuus myös menee ohi. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020, 201-219.)

Miten gurujen teoriat toimisivat Helsingin pörssissä? Mitä Warren Buffett ostaisi? Gurujen toimintaa analysoimalla voi saada työkaluja laadukkaiden osakkeiden poimimiseen, mikäli uskoo osakepoimintaan. Osakesijoittamisessa on eri tyylejä, miten suhtautua riskiin ja saatavilla olevaan informaatioon. Konkarien tyyleihin tutustumalla voi saada lisää työkaluja omaan työkalupakkiin ja keinoja seuloa voittajia lukuisten mahdollisuuksien maailmassa. (Hämäläinen ja Oksaharju 2020,201-219.)

Burton G. Malkielin ”Sattuman kauppaa Wall Streetillä” kuuluu sijoituskirjallisuuden ehdottomiin klassikoihin. Malkielin lausahdus, jonka mukaan tikkaa heittävä apina päihittää sijoitusammattilaiset, on noussut legendaariseksi. 1970-luvulla ensimmäisen kerran julkaistu Princetonin yliopiston taloustieteen professorin kirjoittama teos antaa kyytiä analyytikoille, antaen samalla mielenkiintoisen silmäyksen sijoitusmaailmaan USA:sta katsottuna. Mitä tulee apinoihin ja tikkoihin, Malkielin ajatus on, että kukaan ei pysty pitkällä aikajänteellä ennustamaan markkinoiden tai yksittäisen osakkeen suuntaa. (Malkiel 2011, 23-33.)

5 Aiemmat tutkimukset

Sijoittamisesta on tehty jonkin verran opinnäytetöitä. Varsinaisesti sijoituskirjallisuuteen liittyviä opinnäytetöitä en löytänyt. Sen sijaan muita sijoittamiseen liittyviä aiheita on tutkittu. Aiemmissa tutkimuksissa on tutkittu mm. sitä, miksi nuoret eivät sijoita. Eräässä opinnäytetyössä tutkimustulokseksi saatiin, että nuoret eivät sijoita erityisen innokkaasti. (Nyman 2016 23) . Opinnäytetyön tutkimustuloksena oli, että nuorilla ei ole tarpeeksi rahaa, heillä ei ole myöskään uskallusta aloittaa sijoittamista (osittain tiedon puutteen takia ja osittain riskien takia). Lisäksi sijoittaminen koettiin vaikeana asiana. Tutkimuksen mukaan nuoret kuitenkin uskoivat, että heitä kiinnostaisi myöhemmässä iässä sijoittaminen, kunhan opiskelut on suoritettu ja työpaikka löytynyt. Tällöin tulot ovat säännölliset. (Nyman 2016,

23.) Johtuisiko nuorten sijoittamattomuus siitä, että he eivät ole perehtyneet sijoituskirjallisuuteen? Sijoituskirjallisuudesta saa oppia ja perustiedot sijoittamiseen. Jos nuoret perehtyisivät enemmän sijoituskirjallisuuteen, he voisivat aloittaa sijoittamisen aiemmin. Sijoittamisessa aika on rahaa. Mitä aiemmin aloittaa, sitä enemmän korkoa korolle efekti ehtii toimia.

Toisessa opinnäytetyössä tutkittiin suomalaisia sijoittajina. (Mutanen 2014.) Opinnäytetyön mukaan suomalaiset ovat melko varovaisia ja turvallisuushakuisia sijoittajina. Monelle suomalaiselle riittää oma asunto sijoituksena. Monet eivät myöskään näe itseään sijoittajina vaan enemmänkin säästäjinä. Potentiaalia voisi kuitenkin olla johonkin muuhun. Mielenkiintoa sijoittamiseen voisi olla, mutta sijoittamisen aloittamista lykätään eri syistä. Syitä lykkäämiseen ovat esim. se, että rahaa ei jää tarpeeksi säästöön sijoittamista varten tai oma elämäntilanne on epävakaa, eikä suosi sijoittamisen aloittamista. Osa opinnäytetyöhön vastanneista myös koki, että kaipaisi enemmän tietoa ja mahdollisesti asiantuntijan kanssa keskustelua ennen kuin aloittaisi sijoittamisen. Osalla vastanneista saattoi olla huonoja kokemuksia sijoittamisesta vuosien takaa. (Mutanen 2014.)

Kitti opinnäytetyössään ”Osakesijoittaminen: opas aloittelevalle osakesijoittajalle” antaa hyviä neuvoja osakesijoittamisen aloittamiseksi. Neuvoina on mm. osakesijoittamisen aloittaminen ajoissa. Lisäksi neuvotaan laskemaan sijoittamisen kulut ja sijoittamaan taloudellisesti, sijoittamaan vain sellaista rahaa, joka sinulla on varaa hävitä. Perehdy huolella sijoituskohteisiin ja hajauta sijoituksesi käyttämällä useaa hajautusmenetelmää. Lisäksi kehoitetaan sijoittamaan oman riskinsietokyvyn mukaan, ostamaan ja pitämään osakkeita ja kehoitetaan tekemään niin kuin muutkin, mutta ennen muita. Lopuksi Kitti kehottaa seuraamaan markkinoita. Tässä opinnäytetyössä oli hyviä neuvoja aloittavalle sijoittajalle. (Kitti 2012, 43.)

Braun tutki opinnäytetyössään indeksiosuusrahastoja ja sitä mitä valintoja suomalaisen yksityissijoittajan tulisi ottaa huomioon valitessaan sijoitussalkkuunsa indeksiosuusrahastoja. (Braun 2018, 44). Tutkimuksesta nousi ilmi, että suomalaisten yksityissijoittajien tietämys indeksiosuusrahastoista on suhteellisen vaatimatonta. Näin ollen lähtökohdat sopivan ETF-tuotteen löytämiselle ovat haastavat. Yksityissijoittajille on tarjolla indeksiosuusrahastoja käsittelevää tietoutta kirjallisuudessa ja alan julkaisuissa sekä verkossa. Vuonna 2018 tietoa oli saatavilla pääosin englanniksi, mikä vaikutti indeksiosuusrahastojen tunnettavuuteen. Opinnäytetyön tuloksista kävi ilmi, että suomalaisten sijoittajien heikko ETF-tietämys näkyy suoraan indeksiosuusrahastojen kiinnostuksessa. Muualla maailmassa suosittut ETF-tuotteet eivät juurikaan löydy suomalaisten piensijoittajien arvo-osuustileiltä. Heikosta kiinnostuksesta huolimatta indeksiosuusrahastoja voidaan pitää suomalaisille yksityissijoittajille erinomaisina sijoitusvaihtoehtoina. Tutkimustulosten mukaan suomalainen sijoituskulttuuri on melkoisen varovainen ja suuri osa ihmisten varoista makaa talletustileillä. Suomalaisten kannattaisi

ottaa kuitenkin osakeriskejä, sillä tutkimusten valossa osakkeita voidaan pitää kaikkein tuottavimpana omaisuusluokkana. Varojen sijoittaminen indeksiosuusrahastoihin on yksi keino sijoittaa hajautetusti ja kustannustehokkaasti (Braun 2018, 44.)

Aakula tutki nuoria sijoittajina. Aakulan mukaan miehet ottavat sijoittajina enemmän riskiä. Naiset sen sijaan karttavat riskiä ja toivovat pääomaturvaa sijoituskohteiltaan. Miehet ovat aktiivisempia sijoittamaan ja aloittavat sijoittamisen usein aiemmin mitä naiset. Tutkimuksen mukaan miehet rahoittavat naisia useammin sijoittamisensa lainalla ja suosivat myös lyhyempiä (alle vuoden mittaisia) sijoituskohteita. (Aakula 2010.)

Miettinen tutki opinnäytetyössä vastuullisen sijoittamisen vaihtoehtojen vaikutusta nuorten sijoittamiseen. Miettisen tuloksien mukaan nuoret erottavat vastuulliset vaihtoehdot perinteisistä sijoitusvaihtoehdoista. Nuoret sijoittajat myös priorisoivat vastuullisia sijoitusvaihtoehtoja, jos näiden tuotto-odotus on samalla tai paremmalla tasolla kuin perinteisissä sijoituskohteissa. Nuoret sijoittajat uskovat vastuullisuuden olevan normi tulevaisuudessa. (Miettinen 2021.)

6 Tutkimuksen toteuttaminen, aineiston analyysi ja tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tämän opinnäytetyön tutkimus toteutetaan kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Tein puolistrukturoidun kyselylomakkeen, jonka linkki jaettiin Facebookin ”Sijoituskerho”-ryhmään. Kysymyksillä pyrittiin selvittämään, hyödyntävätkö yksityissijoittajat sijoituskirjallisuutta omissa sijoituspäätöksissään, ja jos hyödyntävät niin miten. Määrällinen kyselylomake on vastaajalle helppo täytettävä sekä tutkijalle selkeä analysoitava. Kyselylomakkeen laadinnassa täytyy olla huolellinen kysymysten asettelun suhteen. Tämä mahdollistaa laajan tietomäärän saamisen tehokkaasti. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 193-204.)

Kysely sopii hyvin faktatiedon keräämiseen. Se on nopea tapa kerätä runsaasti tietoja. Kyselyä käytetään paljon asenteita ja mielipiteitä mittaavissa tutkimuksissa. Itsemuotoiltu kysely- tai haastattelulomake voidaan tehdä juuri tiettyä tutkimusta varten, jolloin se kohdistuu spesifisti tutkimusongelmaan. Vastaamisohjeiden tulee olla selkeät. Kysymysten tulee olla yksiselitteisiä ja ymmärrettäviä. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 193-204.)

Aineisto kerättiin kyselyllä. Kysely on yksi hyvä tapa kerätä aineistoa. Aineiston keruun perusmenetelmiä ovat kysely, haastattelu, havainnointi ja dokumentit. Kyselytutkimuksen etuna on se, että sen avulla voidaan kerätä laaja aineisto. Tutkimukseen voidaan saada paljon henkilöitä ja sen avulla voidaan selvittää monia asioita. Kyselylomake voidaan lähettää jopa useille sadoille. Saatu aineisto voidaan analysoida tietokoneen avulla. Kyselytutkimuksella on myös heikkouksia. Ei esimerkiksi voida tietää, suhtautuvatko vastaajat vakavasti

tutkimukseen. On myös riskinä, että vastausvaihtoehdot eivät ole olleet onnistuneita vastaajien näkökulmasta. Hyvän lomakkeen laatiminen vie aikaa ja vaatii laatijaltaan taitoa. On myös riskinä, että kyselylomaketta kohtaa kato eli vastaajia ei löydy tarpeeksi. (Hirsijärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 195-204.)

Kyselylomakkeesta on parhaiten hyötyä, kun kyselylomake on luotettava, testattu, toistettavissa oleva ja selkeä sekä teknisesti järkevä. Etukäteen on suunniteltava lomakkeen lähettäminen, vastaanottaminen ja tallentaminen. Näin tulosten analysoimiselle taataan hyvä alku. (Luoto 2009.)

Kyselyt ovat ennalta strukturoituja aineistonkeruumenetelmiä, jotka perustuvat lomakkeisiin. Kun ajatellaan kyselyn luotettavuutta, riippuu se paljolti siitä, millainen on tutkimuksen aihe ja tarvittavan tiedon luonne. Tutkittaessa mielipiteitä ja asenteita, toteutus ja kyselyn hyvä etukäteissuunnittelu vaikuttavat kyselyn tuloksiin. Kyselyiden haasteena on se, että ne saattavat olla konservatiivisia. Kyselyt saattavat tuottaa pinnallista tietoa. Tässä on kyse ns. kysymysharhasta tai vastausten laadusta ja mahdollisesta johdattelevuudesta. Vastauksia tulee ainoastaan tutkijan esittämiin kysymyksiin. Kyselylomakkeen testausvaiheeseen voi sisällyttää avoimia kysymyksiä. Se voi auttaa lopullisen lomakkeen kysymysten muotoilua. Haasteena on, että avoimiin kysymyksiin vastaaminen vie aikaa valmiiksi strukturoituihin vastausvaihtoehtoihin verrattuna. Tämä voi vähentää vastaamisinnokkuutta. (Luoto 2009.)

Suunnittelu on tärkeä osa kyselytutkimusta. Kirjallisuuskatsaus on syytä suorittaa ennen kuin kyselytutkimus aloitetaan. Kyselyn kohteena voi olla satunnaisesti valittu väestöotos tai ns. mukavuusotos, joka sisältää helposti saatavilla olevat henkilöt esim. oman työpaikan työntekijät. Kohdejoukon valinta vaikuttaa, mihin joukkoon tuloksia voidaan yleistää vai voidaanko ollenkaan yleistää. (Luoto 2009.)

Otoskoko on hyvä arvioida kaikissa tutkimuksissa. Lomakkeen kysymysten esitestaus on tärkeää. Alustavasta kyselystä käy ilmi mahdollinen kysymysten epäselvyys ja vastausten hajonta. Kyselyn kysymysten tulisi olla osuvia. Kyselyyn vastaamisen tulisi olla helppoa ja maksutonta. Internetissä tapahtuvat kyselyt ovat yleistymässä. Kyselyä voi kohdata vastaajien kato. Jos 70 % alkuperäisestä otoksesta vastaa kyselyyn, tutkimusta voidaan pitää luotettavana. Jos taas vastanneita on alle 60 %, tulokset tulisi tulkita varoen, koska ne ovat valikoituneita. (Luoto 2009.)

Aineiston analyysi on tärkeä vaihe tutkimuksessa. On tärkeää, että aineiston analyysi aloitetaan mahdollisimman pian keruuvaiheen jälkeen. Aineistoa voidaan analysoida esimerkiksi selittämiseen liittyvällä lähestymistavalla sekä ymmärtämiseen perustuvalla lähestymistavalla. Selittämiseen liittyvässä analyysitavassa voidaan käyttää tilastollista analyysiä ja tehdään päätelmiä. Ymmärtämiseen liittyvässä lähestymistavassa käytetään laadullista analyysiä ja tehdään päätelmiä. (Hirsijärvi, Remes ja Sajavaara, 224.)

Kaikissa tutkimuksissa tulee analysoida tulosten luotettavuutta. Reliaabelius tarkoittaa tutkimuksen mittaustulosten toistettavuutta. Tulosten reliaabelius voidaan todeta jos kaksi henkilöä päätyy samoihin tuloksiin eri tutkimuskerroilla. Tutkimuksesta arvioidaan myös validius eli pätevyys. Validius tarkoittaa tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin mitata. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara, 231.)

7 Opinnäytetyön kyselytutkimuksen tutkimustulokset

Opinnäytetyön kysely toteutettiin Facebookin ”Sijoituskerho”-ryhmässä huhtikuussa 2023. ”Sijoituskerho”-ryhmä on Facebookissa oleva ryhmä, jossa käydään avointa keskustelua sijoittamisesta. Kyselyn saateteksti ja linkki Microsoft Formsilla tehtyyn kyselyyn jaettiin ryhmän sivuilla. Vastauksia tuli runsaasti, 200 kappaletta. Keskimääräinen vastaamisaika kyselyyn oli 5 minuuttia 59 sekuntia. Kysely herätti mielenkiintoa ja siitä keskusteltiin Sijoituskerho-ryhmässä.

Kyselylomake

Kuvio 1: Kyselylomake

Kuvio 1 kuvaa kyselylomakkeeseen vastanneiden henkilöiden määrää. Kyselylomakkeeseen vastasi 200 henkilöä. Keskimääräinen vastausaika oli 5 minuuttia 59 sekuntia. (kuvio 1)

1. Olen

[Lisätietoja](#)

● nainen	83
● mies	109
● en halua kertoa	7

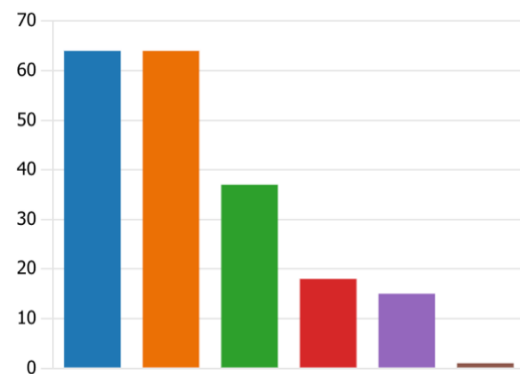
Kuvio 2: Vastaajan sukupuoli

Kuvio kaksi käsittelee vastaajan sukupuolta. Tässä kuviossa käydään läpi kyselylomakkeen ensimmäinen kysymys. Vastaajista 83 oli naisia. Miehiä vastaajista oli 109. Seitsemän henkilöä ei halunnut kertoa sukupuoltaan. (kuvio 2)

2. Ikä

[Lisätietoja](#)

● alle 30 vuotta	64
● 30-39 vuotta	64
● 40-49 vuotta	37
● 50-59 vuotta	18
● 60-69 vuotta	15
● yli 69 vuotta	1

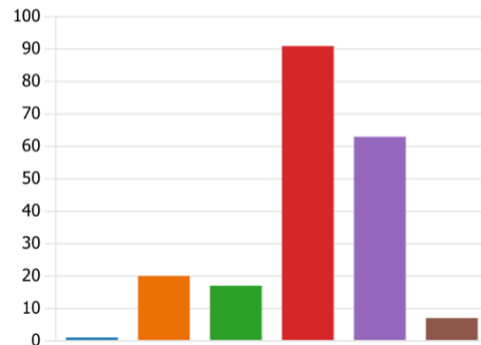
Kuvio 3: Vastaajan ikä

Kolmannessa kuviossa käydään läpi vastaajan ikä. Vastaajia oli useista eri ikäluokista. Eniten vastaajia oli alle 30-vuotiaissa sekä ikäluokassa 30-39-vuotiaat. Molemmissa ryhmissä oli 64 vastaajaa. Seuraavaksi eniten vastaajia oli 40-49-vuotiaissa. Yli 50-vuotiaat vastaajat olivat selvässä vähemmistössä. (kuvio 3)

3. Koulutus

Lisätietoja

● peruskoulu	1
● ammattikoulu	20
● lukio	17
● ammattikorkeakoulu	91
● yliopisto	63
● muu	7

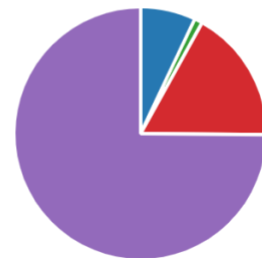
Kuvio 4: Vastaajien koulutus

Kuvio numero 4 käsitteli vastaajien koulutusta. Suurin ryhmä vastaajissa olivat ammattikorkeakoulun käyneet, joita oli 91 vastaajista. Seuraavaksi suurin ryhmä olivat yliopiston käyneet, joita oli 63 vastaajista. Lukion käyneitä ja ammattikoulun käyneitä oli lähes yhtä paljon vastanneista. Yksi vastaajista ilmoitti käyneensä peruskoulun. Seitsemän vastaajaa oli käynyt muun koulutuksen kuin mitä vaihtoehdot tarjosivat. (kuvio 4)

4. Sijoitan pörssiosakkeisiin.

Lisätietoja

● Täysin eri mieltä	14
● Jokseenkin eri mieltä	0
● En osaa sanoa	2
● Jokseenkin samaa mieltä	34
● Täysin samaa mieltä	149

Kuvio 5: Pörssiosakkeisiin sijoittaminen

Kuvio 5 käsittelee pörssiosakkeisiin sijoittamista. Vastaajista 149 oli täysin samaa mieltä siitä, että sijoittaa pörssiosakkeisiin. 34 vastaajaa oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että sijoittaa pörssiosakkeisiin. Täysin eri mieltä oli 14 vastaajaa. Kaksi vastaajaa ei osannut sanoa kantaansa. (kuvio 5)

5. Sijoitan rahastoihin.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	22
● Jokseenkin eri mieltä	8
● En osaa sanoa	1
● Jokseenkin samaa mieltä	22
● Täysin samaa mieltä	145

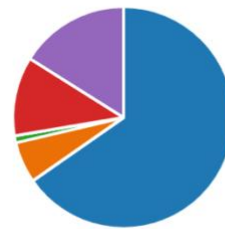
Kuvio 6: Rahastoihin sijoittaminen

Kuvio 6 käsittelee rahastoihin sijoittamista. Täysin samaa mieltä oli 145 vastaajaa. Jokseenkin samaa mieltä oli 22 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli 22 vastaajaa. Yksi vastaaja ei osannut sanoa kantaansa. Jokseenkin eri mieltä oli kahdeksan vastaajaa. (kuvio 6)

6. Sijoitan kryptovaluutoihin.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	130
● Jokseenkin eri mieltä	12
● En osaa sanoa	2
● Jokseenkin samaa mieltä	23
● Täysin samaa mieltä	32

Kuvio 7: Kryptovaluuttoihin sijoittaminen

Kuvio 7 käsittelee kryptovaluuttoihin sijoittamista. 32 vastaajaa oli täysin samaa mieltä siitä, että sijoittavat kryptovaluuttoihin. Jokseenkin samaa mieltä oli 23 vastaajaa. Kyselyn vastaajien enemmistö, 130 vastaajaa olivat eri mieltä kryptovaluuttoihin sijoittamisesta. Jokseenkin eri mieltä oli 12 vastaajaa. Kaksi vastaajaa ei osannut sanoa kantaansa. (kuvio 7)

7. Sijoitan metsään.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	131
● Jokseenkin eri mieltä	18
● En osaa sanoa	10
● Jokseenkin samaa mieltä	24
● Täysin samaa mieltä	14

Kuvio 8: Metsään sijoittaminen

Kuviossa kahdeksan käsitellään metsään sijoittamista. 14 vastaajaa oli samaa mieltä. Jokseenkin samaa mieltä oli 24 vastaajaa. Enemmistö vastaajista, 131 henkilöä, oli täysin eri mieltä kysymyksestä. Jokseenkin eri mieltä oli 18 vastaajaa. Kymmenen vastaajaa ei osannut sanoa kantaansa. (kuvio 8)

8. Sijoitan asuntoihin.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	90
● Jokseenkin eri mieltä	20
● En osaa sanoa	11
● Jokseenkin samaa mieltä	34
● Täysin samaa mieltä	43

Kuvio 9: Asuntoihin sijoittaminen

Kuvio numero yhdeksän käsittelee asuntoihin sijoittamista. 43 vastaajaa oli täysin samaa mieltä siitä, että sijoittavat asuntoihin. Jokseenkin samaa mieltä oli 34 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli 90 vastaajaa. Jokseenkin eri mieltä oli 20 vastaajaa. 11 vastaajaa ei osannut sanoa kantaansa. (kuvio 9)

9. Sijoitan johonkin muuhun. Mihin?

[Lisätietoja](#)

34

Vastaukset

Kuvio 10: Sijoitan johonkin muuhun, mihin?

Kuvio numero kymmenen käsittelee avoimen kysymyksen vastauksia. Kysymyksessä kysyttiin, sijoittaako vastaaja johonkin muuhun, ja jos niin mihin. Tähän kysymykseen vastasi 34 vastaajaa. Vastaukset olivat hyvin erilaisia. Vastauksissa mainittiin mm. oma hyvinvointi sijoituskohteena. Vastaajat sijoittavat mm. harvinaisiin sneakereihin, arvotavaroihin, tulonlähteisiin kuten verkkosivuihin, omaan koulutukseensa, autohallipaikkaan, optioihin ja johdannaisiin, hevosiin, kulta- ja hopeaesineisiin, lainoihin, raaka-aineisiin, ASP-säästöihin, itseensä ja läheisiin, taiteeseen, startup-yrityksiin, listaamattomiin yhtiöihin, määräaikaistalletuksiin, omaan yritykseen, eläkevakuutukseen, OMX25-indeksiin ja Louis Vuitton -laukkuihin. (kuvio 10)

10. En sijoita lainkaan.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	190
● Jokseenkin eri mieltä	5
● En osaa sanoa	1
● Jokseenkin samaa mieltä	0
● Täysin samaa mieltä	1

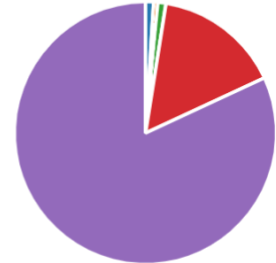
Kuvio 11: En sijoita lainkaan.

Kuvio numero 11 käsittelee sijoittamattomuutta. Yksi henkilö oli samaa mieltä siitä, ettei sijoita lainkaan. 190 vastaajaa oli täysin eri mieltä kysymyksen kanssa. Jokseenkin eri mieltä oli viisi vastaajaa. Yksi vastaaja ei osannut sanoa kantaansa. (kuvio 11)

11. Koen sijoittamisen tärkeänä.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	2
● Jokseenkin eri mieltä	1
● En osaa sanoa	2
● Jokseenkin samaa mieltä	31
● Täysin samaa mieltä	163

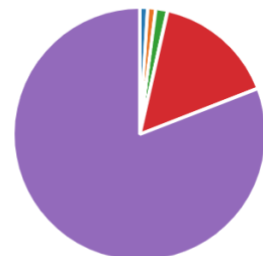
Kuvio 12: Koen sijoittamisen tärkeänä.

Kuvio numero 12 käsittelee sijoittamisen kokemista tärkeänä. 163 vastaajaa oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 31 vastaajaa. Kaksi vastaajaa ei osannut sanoa kantaansa. Jokseenkin eri mieltä oli yksi henkilö. Täysin eri mieltä oli kaksi henkilöä. (kuvio 12)

12. Sijoittaminen kiinnostaa minua.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	2
● Jokseenkin eri mieltä	2
● En osaa sanoa	3
● Jokseenkin samaa mieltä	31
● Täysin samaa mieltä	161

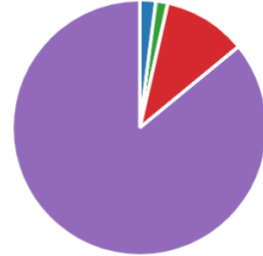
Kuvio 13: Sijoittaminen kiinnostaa minua.

Kuvio numero 13 käsittelee sitä, kiinnostaako sijoittaminen vastaajaa. 161 vastaajaa oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 31 vastaajaa. Kolme vastaajaa ei osannut sanoa kantaansa. Jokseenkin eri mieltä oli kaksi vastaajaa. Täysin eri mieltä oli kaksi vastaajaa. (kuvio 13)

13. Sijoitan pitkällä (useamman vuoden) aikajänteellä.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	4
● Jokseenkin eri mieltä	0
● En osaa sanoa	3
● Jokseenkin samaa mieltä	21
● Täysin samaa mieltä	171

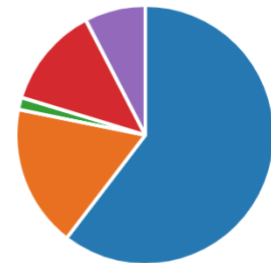
Kuvio 14: Sijoitan pitkällä aikajänteellä.

Kuvio numero neljätoista käsitteli sitä, sijoittaako vastaaja pitkällä (useamman vuoden) aikajänteellä. Vastaajista 171 oli täysin samaa mieltä. Jokseenkin sama mieltä oli 21 vastaajaa. Kolme vastaajaa ei osannut sanoa kantaansa. Täysin eri mieltä väittämän kanssa oli neljä vastaajaa. (kuvio 14)

14. Sijoitan lyhyellä (alle vuoden) aikajänteellä.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	119
● Jokseenkin eri mieltä	35
● En osaa sanoa	3
● Jokseenkin samaa mieltä	25
● Täysin samaa mieltä	15

Kuvio 15: Sijoitan lyhyellä aikajänteellä.

Kuvio numero 15 käsittelee sitä, sijoittaako sijoittaja lyhyellä (alle vuoden) aikajänteellä. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli 15 vastaajaa. Jokseenkin samaa mieltä oli 25 vastaajaa. Täysin eri mieltä väittämän kanssa oli 119 vastaajaa. Jokseenkin eri mieltä oli 35 vastaajaa. Kolme vastaajaa ei osannut sanoa kantaansa. (kuvio 15)

15. Hyödynnän sijoituskirjallisuutta sijoittamisessani.

Lisätietoja

● Täysin eri mieltä	38
● Jokseenkin eri mieltä	35
● En osaa sanoa	10
● Jokseenkin samaa mieltä	70
● Täysin samaa mieltä	46

Kuvio 16: Hyödynnän sijoituskirjallisuutta sijoittamisessani.

Kuvio numero 16 käsittelee sitä, hyödyntääkö sijoittaja sijoituskirjallisuutta sijoittamisessaan. Täysin samaa mieltä oli 46 vastaajaa. Jokseenkin samaa mieltä oli 70 vastaajaa. Kymmenen vastaajaa ei osannut sanoa. Täysin eri mieltä väittämän kanssa oli 38 vastaajaa. Jokseenkin eri mieltä oli 35 vastaajaa. (kuvio 16)

16. Mitä sijoituskirjallisuutta olet lukenut viimeisen viiden vuoden aikana? Kenen tekijän ja minkä nimisen kirjan/mitä kirjoja?

Lisätietoja

116
Vastaukset

Uusimmat vastaukset
"En mitään. Teen itse analyysini."
"En ole lukenut."

Kuvio 17: Mitä sijoituskirjallisuutta olet lukenut viimeisen viiden vuoden aikana?

Kuvio numero 17 käsittelee avoimen kysymyksen vastauksia. Siinä kysyttiin, mitä sijoituskirjoja vastaaja oli lukenut viimeisen viiden vuoden aikana. Myös tekijää ja kirjan nimeä kysyttiin. Vastauksia kysymykseen tuli 116 kappaletta. Vastaajat mainitsivat mm. Seppo Saarion "Kuinka sijoitan pörssiosakkeisiin", A Random Walk Down Wall Street (Burton G Malkiel), Merja Mähkän "Sijoittajaksi 7 päivässä" sekä "Rahastokirja vasta-alkajille", Julia Thurenilta mainittiin "Kaikki rahasta" sekä "Kaikki kuluttamisesta", Benjamin Grahamilta "Intelligent Investor", Esa Juntuselta "Viisas sijoittaja", Robert Kiyosaki "Rich Dad Poor Dad", Moona Laakso "Vaurastu kuin nainen". Muita mainittuja: Tapio Haaviston kirja "Löytöretki sijoitusmaailmaan", Kirjailijoista mainittiin Jukka Oksaharju & Karo Hämäläinen ("Arvo guru", "Sijoita kuin guru"), Henri Elo & Jari Saarhelo ("Osakesijoittajan maailmanvalloitus"), Peter Lynch ("One up on Wall Street"), Heikki Keskiväli ("Tähtäimessä osakkeet"), Kim Lindström ("Onnistu osakemarkkinoilla"). Myös mainittiin "Hyvä omistaja" (Vikman &

Apunen), ”Luovu ajoittamisesta” (Mika Hyttinen), ”Pörssi-ilmiöitä” (Petri Ukkola), ”Asuntosijoittamisen lumipalloefekti” (Huru, Kaarto), ”Sijoita rahasi vastuullisesti” (Kaisa Kurittu), ”The Snowball: Warren Buffet and the Business Life”, ”Köyhästä rikkaaksi” (Seppo Pennanen), ”Mitä jokaisen kotiäidin tulisi tietää sijoittamisesta” (Ninni Myllyoja) ja ”Paras sijoitus” (Marko Erola).

Englanninkielisistä kirjoista mainittiin myös seuraavat: ”Stock Trading 101: A Practical Beginner's Guide to Stock Trading and Technical Chart Analysis”, ”The Most Important Thing Illuminated: Uncommon Sense for the Thoughtful Investor” (Columbia Business School Publishing) (English Edition) , ”Thinking in Bets: Making Smarter Decisions When You Don't Have All the Facts” (English Edition) , ”Trade Like a Stock Market Wizard: How to Achieve Super Performance in Stocks in Any Market”, ”How to Achieve Superperformance in Stocks in Any Market”, ”Market Wizards: Interviews with Top Traders” (English Edition), ”How to Make Money in Stocks: A Winning System in Good Times and Bad”, ”The Little Book That Still Beats the Market” (Little Books. Big Profits 29) sekä ”The Intelligent Investor”.

Osa vastaajista oli lukenut rahoituksen oppikirjoja (Knupfer & Puttonen) ja Kauppalehteä. Muita lehtiä, joita mainittiin, olivat Helsingin Sanomat, Arvopaperi, Taloustaito ja Viisas raha. Moni mainitsi lukevansa internetistä blogeja. Osa vastaajista oli kuunnellut Nexstorysta podcasteja, esim. ”Mimmit sijoittaa”. Eräs vastaaja kertoi sijoittaneensa yli 40 vuotta, mutta ei ole lukenut yhtään sijoituskirjaa. Sen sijaan hän kertoi lukevansa lehtiä. Muita mainittuja asioita joita vastaajat lukivat olivat esim. Berkshire Hathaway Letters to Shareholders, kauppalehden keskustelupalsta sekä erilaiset sijoittamiseen liittyvät nettikurssit campus online. Osa vastaajista vastasi, ettei lue ollenkaan sijoituskirjallisuutta. (kuvio 17)

17. Sijoituskirjallisuus vaikuttaa sijoittamispäätöksiini.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	36
● Jokseenkin eri mieltä	37
● En osaa sanoa	33
● Jokseenkin samaa mieltä	72
● Täysin samaa mieltä	18

Kuvio 18: Sijoituskirjallisuus vaikuttaa sijoituspäätöksiini.

Kuviossa numero 18 käsitellään sitä, vaikuttaako sijoituskirjallisuus sijoituspäätöksiin. Vastaaajista 18 oli täysin samaa mieltä. Jokseenkin samaa mieltä oli 72 vastaajaa. 33 ei osannut sanoa kantaansa. Jokseenkin eri mieltä oli 37 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli 36 vastaajaa. (kuvio 18)

18. Mikä on tärkein sijoituskirjallisuudesta saamasi oppi? Noudatanko sitä omassa sijoittamisessasi?

[Lisätietoja](#)

105
Vastaukset

Uusimmat vastaukset
"En ole koskaan lukenut yhtäkään sijoituskirjaa. Luotan omaan arviointikyky...

Kuvio 19: Mikä on tärkein sijoituskirjallisuudesta saamasi oppi? Noudatanko sitä sijoittamisessasi?

Kuvio numero 19 käsittelee avoimen kysymyksen vastauksia. Tässä kysymyksessä kysyttiin sitä, mikä on tärkein sijoituskirjallisuudesta saatu oppi. ja noudattaako sijoittaja sitä omassa sijoittamisessaan. Vastauksia tuli 105 kappaletta. Usea vastaaja mainitsi sen, että korkoa korolle -ilmiö on tärkein sijoituskirjallisuudesta saatu oppi. Sijoittamisen pitkäjänteisyys mainittiin, samoin hajauttaminen maantieteellisesti, toimialoittain ja ajallisesti. Tärkeimpänä oppina pidettiin sitä, että sijoittaa vain rahoja, jotka voi menettää. Tunnuslukujen analysointia pidettiin tärkeänä, samoin sijoittamista indeksiin. Indeksisijoittamisen helppoutta ja yksinkertaisuutta korostettiin muutamissa vastauksissa. Klassikko lausahdus ”aika on rahaa” tuli ilmi useista vastauksista. ”Tutki tarkkaan sijoituskohdetta, oli se sitten rahasto tai osake. Käytä aika taseen ja tuloslaskelman läpikäymiseen.”

Osta ja pidä -strategia mainittiin useissa vastauksissa. Maltin merkitystä korostettiin. ”Älä laita kaikkia munia samaan koriin”. ”Rich Dad Poor Dad” -kirjasta oli eräälle vastaajalle jäänyt mieleen seuraava: ”Ostat joko asetteja (tuottavaa omaisuutta) tai liabilityjä (kuluttavaa omaisuutta). Jokaisen ostoksen kohdalla pitää miettiä, tuleeko se pitkällä aikavälillä lisäämään vai pienentämään varallisuutta.” ”The Richest Man In Babylon” -kirjasta oli vastaajalle jäänyt ohje: Maksa ensin itsellesi. Jokaisesta ansaitusta eurosta 10% sijoitukseen ennen muiden kulujen maksamista.

Puskurirahaston tärkeys ja sijoittamisen pitkäjänteisyys olivat mainittuja vastauksia. Eräs vastaaja kommentoi, että ”90-95 % osakesijoituksiin sijoittavista häviää tilastollisesti pitkässä juoksussa edullisille indeksirahastoille” Tämän neuvon vuoksi hän kertoi alkaneensa siirtämään sijoituspainoa ETF-rahastoihin.

Muita sijoituskirjallisuudesta saatuja tärkeitä oppeja: ”Asuntosijoittamisessa sijainti ratkaisee.” ”Noudata sijoitussuunnitelmaa”. ”Älä hätäile, sillä sijoitusaikajänne on vuosien päässä.” ”Luo oma strategia ja ole kärsivällinen.” ”Ymmärrä mihin sijoitat (Täytyy ymmärtää yrityksen liiketoimintaa ja tunnuslukuja, jotta voidaan arvioida, onko jokin sijoituskohde hyvä.” ”Pidä oma talous kurissa. Älä osta turhia hyödykkeitä, vaan laita rahat sijoittamiseen.”

Eräs vastaaja kommentoi, että kirjat antavat näkemystä, mutta hän ei toimi niiden pohjalta. Toinen vastaaja kommentoi, ettei ole koskaan lukenut yhtään sijoituskirjaa, vaan luottaa omaan arviointikykyyn sijoituspäätöksissä. Hän ei ole valtavirran mukana seilaava lammas. (kuvio 19)

19. Minulla on laadittuna sijoitussuunnitelma, jota noudatan.

[Lisätietoja](#)

● Täysin eri mieltä	17
● Jokseenkin eri mieltä	42
● En osaa sanoa	9
● Jokseenkin samaa mieltä	88
● Täysin samaa mieltä	43

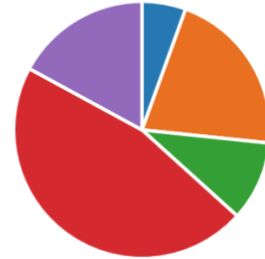
Kuvio 20: Minulla on laadittuna sijoitussuunnitelma, jota noudatan.

Kuvio numero 20 käsittelee sitä, onko sijoittajalla laadittuna sijoitussuunnitelma, jota noudattaa. Vastaajista 43 oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. 88 vastaajaa oli jokseenkin samaa mieltä. 9 vastaajaa ei osannut sanoa. Jokseenkin eri mieltä oli 42 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli 17 vastaajaa. (kuvio 20)

20. Minulla on riittävästi tietoa sijoittamisesta.

Lisätietoja

● Täysin eri mieltä	11
● Jokseenkin eri mieltä	42
● En osaa sanoa	20
● Jokseenkin samaa mieltä	92
● Täysin samaa mieltä	34

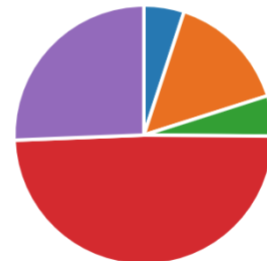
Kuvio 21: Minulla on riittävästi tietoa sijoittamisesta.

Kuvio numero 21 käsitteli sitä, onko sijoittajalla mielestään riittävästi tietoa sijoittamisesta. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli 34 vastaajaa. Jokseenkin samaa mieltä oli 92 vastaajaa. 20 ei osannut sanoa kantaansa. Jokseenkin eri mieltä oli 42 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli 11 vastaajaa. (kuvio 21)

21. Kaipaen lisätietoa sijoittamisesta.

Lisätietoja

● Täysin eri mieltä	10
● Jokseenkin eri mieltä	30
● En osaa sanoa	10
● Jokseenkin samaa mieltä	98
● Täysin samaa mieltä	51

Kuvio 22: Kaipaen lisätietoa sijoittamisesta

Kysymys kaksikymmentäyksi käsitteli sitä, kaipaako sijoittaja lisätietoa sijoittamisesta. Täysin samaa mieltä oli 51 vastaajaa. Jokseenkin samaa mieltä oli 98 vastaajaa. 10 vastaajaa ei osannut sanoa. Jokseenkin eri mieltä oli 30 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli 10 vastaajaa. (kuvio 22)

22. Millaisissa sijoituspäätöksissä sijoituskirjallisuudesta on ollut sinulle apua?

[Lisätietoja](#)

79

Vastaukset

Uusimmat vastaukset

Kuvio 23: Millaisissa sijoituspäätöksissä sijoituskirjallisuudesta on ollut sinulle apua?

Kuvio 23 käsittelee avoimen kysymyksen vastauksia. Tässä kysymyksessä kysyttiin millaisissa sijoituspäätöksissä sijoituskirjallisuudesta on ollut sijoittajalle apua. Vastauksia tuli 79 kappaletta. Kysymykseen tuli seuraavanlaisia vastauksia: ”Olen saanut kirjallisuudesta perusosaamiseni, siitä on ollut hyötyä enemmän tai vähemmän kaikissa päätöksissä.” ”Uskallan ottaa enemmän riskiä” ”Rikas isä, köyhä isä -kirja on auttanut hahmottamaan mahdollisuuksia”, ”Sijoituskirjallisuus on auttanut yleistietouden hankkimisessa, ei varsinaisesti sijoituspäätösten tekemisessä”, ”Sijoituskirjallisuudesta on ollut apua sijoitusten pitkäjänteisyydessä ja indeksisijoittamiseen tukeutumisessa”, ”Kirjallisuus on tuonut varmuutta tekemiseen”, ”Pörssiosakkeiden hankkimisessa ja niistä hyötymisessä taloudellisesti maksimaalisesti”, ”Osakepöiminnassa”, ”Kokeillakseni ETF:iä ekaa kertaa, päädyin sijoittamaan niihin seuraamalla suosituksia.”, ”Mistä asunto kannattaa ostaa. Millainen on hyvä sijoitusasunto”, ”Sijoittamisen aloittamisessa”, ”Kurssilaskuissa”, ”Yleisesti ottaen kyky analysoida yhtiön taustat parantui”, ”Vaikka markkinat laskee, en myy sijoituksiani. Maltti on valttia.”, ”Kirjallisuudessa on aina aikaviivettä. Maailma muuttuu ja painettu tieto on jo vanhaa. Periaatteet ovat samoja kaikissa sijoitusmuodoissa, mutta en ota kirjallisuudesta neuvoja. Omat päätökset ovat tärkeimpiä.” (kuvio 23)

23. Tulisiko mielestäsi piensijoittajien hyödyntää sijoituskirjallisuutta omassa sijoittamisessaan? Jos tulisi, miten?

[Lisätietoja](#)

98

Vastaukset

Uusimmat vastaukset

”Ei”

”Miksi ei. Varmasti kirjallisuudesta saa hyviä vinkkejä sijoittamiseen ja onnis..

Kuvio 24: Tulisiko mielestäsi sijoittajien hyödyntää sijoituskirjallisuutta omassa sijoittamisessaan?

Kuvio numero 24 käsittelee sitä, tulisiko piensijoittajien hyödyntää sijoituskirjallisuutta omassa sijoittamisessaan ja jos tulisi, miten. Tähän kysymykseen tuli vastauksia 98 kappaletta. Kysymykseen tuli seuraavanlaisia vastauksia: ”Kyllä, oppi on hyväksi, saa perustietoa rahastoista, osakkeista, ym.”, ”Sillä saa hyvän pohjan toimintaan ja välttää isoimmat virheet helpommin.”, ”Tulisi varsinkin alussa, jotta yleinen ymmärrys karttuu nopeasti.”, ”Sijoituskirjallisuudesta on hyvä aloittaa, jos sijoittamisen maailma on muuten tuntematon.”, ”Jokaisen oma valinta, mutta perusteet on hyvä ymmärtää. Kirjoja tulee lukea myös kriittisesti ja pohtia kuka ne on kirjoittanut.”, ”Totta kai, tulee sijoitustermit tutuiksi, myös historiasta voi ottaa oppia.”, ”Ei välttämättä, en näe sitä mitenkään oleellisena. Yleinen älykkyyys ja ajankohtaisista asioista/maailman menosta perillä olo riittää jo hyvinkin pitkälle.”, ”Ehdottomasti, perusteet pitää lukea.”, ”Haittaakaan lukemisesta ei ole, mutta hyöty riippuu toki siitä, mihin sijoittaa. Jos sijoittaa kuukausisäästäjänä indeksirahastoon, ei lukemisesta kauheasti ole hyötyä, kun perusasiat on jo ok. Jos haluaa lukea, niin sijoituskirjallisuus toistaa aika paljon samoja perusjuttuja, joten 1-2 hyvin tehtyä kirjaa riittää jo pitkälle. Toisaalta taas monet asiat löytyy nykyään helpommassa muodossa esim. blogeista ja monen palveluntarjoajan webinaareista ym. Joten sijoituskirjojen kahlaaminen läpi ei ole välttämättömyys.”, ”Ehdottomasti, jos aikoo osakepoimijaksi. Indeksisijoittaja pärjää ilmeisesti, kunhan muistaa pitää pään kylmänä.”, ”Perusteokset kannattaa kaikkien lukea, jotka mieltii sijoittamista.”, ”Kyllä, turvallisempaa kuin kysellä netissä sijoitusneuvoja.”, ”Vähintään saadakse intoa ja inspiraatiota.”, ”Tulisi hyödyntää. Se auttaa ymmärtämään osakemarkkinoiden käyttäytymistä.”, ”Ei oppi ojaan kaada!” , ”Jos yhtään rahoistaan välittää. Niin kannattaa lukea edes yksi kirja pörssistä ja osakkeista ennen kuin viskaa säästönsä markkinoille. Se on enemmän kuin jos ei lukisi ollenkaan.”, ”Perusasiat olisi hyvä oppia, ettei tarvitse toistaa muiden virheitä.”, ”Tietenkin, erityisesti ennen sijoittamisen aloittamista olisi hyvä lukea pari perusteosta. On myös hyvä lukea sijoitusuran aikana. Edistyneemmälle sijoittajalle se saattaa tarkoittaa ulkomaalaisia teoksia, koska suomenkieliset teokset käsittelevät sijoitusuran aloittamiseen ja perusasioihin liittyviä asioita useimmiten.”. (kuvio 24)

24. Mitä muuta haluaisit kertoa aiheeseen liittyen?

[Lisätietoja](#)

49

Vastaukset

Kuvio 25: Mitä muuta haluaisit sanoa aiheeseen liittyen?

Kuvio numero 25 käsitteli avointa kysymystä. Siinä kysyttiin mitä muuta haluaisit kertoa aiheeseen liittyen. Siihen tuli seuraavanlaisia vastauksia: ”Luen paljon blogeja, artikkeleita, raportteja, kuuntelen podcasteja, vähän kirjoja.”, ”Seuraan aktiivisesti indeksejä ja markkinoita yleensä, olen opiskellut rahoitusta ja kansainvälistä taloutta mm.”, ”Sijoittamisen aloittaminen on tärkeintä vaikka ensin rahastoihin ja tiedon karttuessa osakkeisiin sekä muihin instrumentteihin”, ”Arvopaperi ja Kauppalehti ovat myös hyviä tiedonlähteitä.”, ”Mitä enemmän lukee ja hakee tietoa, sen parempi.”, ”Kunpa joskus oltaisiin niin viisaita, ettei lähdetäisi aivan suoriin huijauksiin nopeiden voittojen toivossa, vaan ymmärrettäisiin, että tämä peli on pitkä.”, ”Podcastit ovat antaneet enemmän oppia mitä kirjallisuus. Kirjallisuus antaa osviittaa, mutta podcastit ovat reaaliaikaisia ja kertovat taloudesta nykyhetkessä.”, ”Sijoitusneuvontaa ja ylipäättänsä rahankäyttöä myös ala- ja yläasteille!”, ”Erilaisissa sijoitusryhmissä pitäisi valvoa sitä, että amatöörit eivät saa antaa sijoitusneuvoja.”, Blogit ovat myös kiinnostava lukukohde, jos sijoittaminen kiinnostaa.”, ”Tarvittaisiin enemmän kirjallisuutta asuntosijoittamisesta.”, ”Rich Dad Poor Dad kannusti miettimään rahankäyttöä ja sijoittamista.”, ”Sijoita ja voita. Niele tappiot, elämä on.”, ”Tarkastele sijoituksien kuluja objektiivisesti, äläkä hätäile sijoituspäätöksissäsi!”, ”Kannustan kaikkia pitkäjänteiseen sijoittamiseen. Korkoa korolle toimii.”, ”Mielenkiintoinen ja ennalta-arvaamaton harrastus, jossa voi pienimmillään osakeostoilla päästä ajan kanssa vaurastumaan.”, ”Sijoitusstrategioita on erilaisia ja itse lasken itseni pitkäjänteiseksi arvosijoittajaksi ja holdaajaksi. En kaipaa jännitystä myymällä ja ostamalla nopean kasvun toivossa, koska luulen, että sillä strategialla menettää enemmän rahaa.”, ”Hyviä perusteoksia on paljon ja useimmat ovat saatavilla kirjastosta. Suurimmassa osassa tuttua tietoa, mutta on hyvä kerrata ja vahvistaa omaa tietoutta.”, ”Pankeilla on hyviä sijoitusneuvoja aloittelijoille. Omat tuotto-odotukset ja riskinsietokyvyt kannattaa miettiä.”, ”Aloita nuorena. Älä hajauta liikaa, jos haluat tuloksia, koska silloin on sama seurata indeksiä, ETF, tms. Pidä kulut alhaalla ja nauti kyydistä, mutta muista myös keskittyä muuhun elämään. Hyvällä tuurilla sijoittaminen on vain pieni osa sitä, mutta antaa hyvän selkänojan tulevaisuuteen.” , ”Inderes sijoituskoulut ja YouTuben videot toimivat oppina. Internetin sivustojen erilaiset koonnit sijoituskirjoista toimivat tiivistelmänä.” ”Lukeminen kannattaa aina.” (kuvio 25)

8 Yhteenveto opinnäytetyön kyselyn tuloksista

Opinnäytetyön kyselyn vastauksia saatiin ”Sijoituskerho”-Facebook-ryhmässä 200 kappaletta. Kyselyn otanta oli riittävä. Kysymykset olivat huolellisesti laaditut. Tutkimusopinnäytetyö ratkaisee tutkimusongelman, käyttävätkö piensijoittajat hyödykseen sijoituskirjallisuutta ja jos käyttävät, niin miten. Päättökysymys on, käyttävätkö sijoittajat sijoituskirjallisuutta hyödykseen. Opinnäytetyön vastauksista käy ilmi, mikä on tärkein oppi mitä sijoittajat ovat

saaneet sijoituskirjallisuudesta. Tutkimustyö tuottaa ratkaisuja siihen, onko sijoituskirjallisuudesta apua piensijoittajille.

Kyselyyn vastanneista enemmistö oli miehiä. Kyselyyn vastasi 83 naista ja 109 miestä. 7 henkilöä ei halunnut kertoa sukupuoltaan. Naisvastaajia oli paljon. Vaikka naiset sijoittavat koko ajan enemmän, on naissijoittajia miehiä vähemmän. Sukupuolijakauma oli tasainen.

Vastaajien ikäjakauma painottui nuoriin vastaajiin. Vastaajista alle kolmekymmentä vuotiaita oli 64 henkilöä. Ikähaarukassa 30-39 vuotta oli sama määrä vastaajia mitä alle kolmekymmentä vuotiaissa eli 64 henkilöä. Seuraavaksi eniten vastaajia oli 40-49-vuotiaissa. Tätä vanhemmat vastaajat olivat selkeässä vähemmistössä. Tämä voi johtua siitä, että nuorempia ihmisiä on vanhempia ihmisiä enemmän Facebookissa.

Kolmas kysymys (kuvio 4) käsitteli vastaajien koulutusta. Suurin osa vastaajista, 91 henkilöä, oli käynyt ammattikorkeakoulun. Seuraavaksi eniten oli yliopiston käyneitä. Vähemmistö vastaajista oli käynyt ammattikoulun, lukion tai muun koulutuksen. Mistä johtuu, että ammattikorkeakoulun käyneet olivat enemmistössä? Ammattikorkeakoulututkinnot ovat suhteellisen yleisiä Suomessa. Itse ammattikorkeakoulututkinnon käyneet luultavasti myös vastaavat ammattikorkeakoulun opinnäytetyön kyselyihin aktiivisemmin mitä muun koulutuksen käyneet.

Neljäs kysymys (kuvio 5) käsitteli pörssiosakkeisiin sijoittamista. Vastaajista valtaosa, 149 henkilöä, vastasi olevansa täysin samaa mieltä kysymyksen kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 34 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli 14 vastaajaa. Suurin osa kyselyyn vastanneista sijoittaa pörssiosakkeisiin.

Viides kysymys (kuvio 6) käsitteli rahastoihin sijoittamista. Suuri osa vastanneista, 145 vastaajaa, oli täysin samaa mieltä siitä, että sijoittavat rahastoihin. Jokseenkin samaa mieltä oli 22 henkilöä. Vähemmistö vastaajista, 22 henkilöä, oli täysin eri mieltä siitä, että sijoittavat rahastoihin. Tämä kertoo siitä, että rahastoihin sijoittaminen on suosittua ja yleistä.

Kuudes kysymys (kuvio 7) käsitteli kryptovaluuttoihin sijoittamista. Suurin osa kyselyyn vastanneista, 130 henkilöä, oli täysin eri mieltä. Täysin samaa mieltä oli 32 henkilöä. Kryptovaluuttoihin sijoittaminen on selkeästi harvinaisempaa. Vertailun vuoksi, jos tämä kysely olisi julkaistu Sijoituskerhon ”Kryptovaluutat”-alaryhmässä, olisi tulos ollut varmasti toisenlainen.

Seitsemäs kysymys (kuvio 8) käsitteli metsään sijoittamista. Vähemmistö, 14 henkilöä, kertoi sijoittavansa metsään. Suurin osa kysymykseen vastanneista, 131 henkilöä, oli täysin eri mieltä eli he eivät sijoita metsään.

Kahdeksas kysymys (kuvio 9) selvitti sitä, sijoittaako sijoittaja johonkin muuhun, mihin. Tämä kysymys oli avoin kysymys, johon tuli 34 vastausta. Vastauksia tuli laidasta laitaan. Vastajat sijoittivat mm. harvinaisiin sneakereihin, arvotavaroihin, tulonlähteisiin kuten verkkosivuihin, omaan koulutukseensa, autohallipaikkaan, optioihin ja johdannaisiin, hevosiin, kulta- ja hopeaesineisiin, lainoihin, raaka-aineisiin, ASP-säästöihin, itseensä ja läheisiin, taiteeseen, startup-yrityksiin, listaamattomiin yhtiöihin, määräaikaistalletuksiin, omaan yritykseen, eläkevakuutukseen, OMX25-indeksiin ja Louis Vuitton -laukkuihin. Tämä kertoo siitä, että sijoituskohteita on muitakin kuin perinteikkäät pörssiosakkeet ja rahastot. Myöhemmissä vastauksissa moni vastaaja puhui sijoittamisen hajauttamisesta. Nämä mainitut sijoituskohteet tukevat hyvin hajauttamista. Ja kertovat myös sijoittajien luovuudesta.

Kysymys numero kymmenen (kuvio 11) ”En sijoita lainkaan”, keräsi yhden vastauksen, joka oli samaa mieltä. 190 vastaajaa oli täysin eri mieltä. Tästä voidaan päätellä, että suurin osa ”Sijoituskerhon” jäsenistä sijoittaa. Olisi ollut mielenkiintoista tietää, miksi tämä yksi vastaaja ei sijoita lainkaan. Valitettavasti kysymyslomake ei kerro sitä.

Kysymys numero yksitoista (kuvio 12) käsittelee sitä, kokeeko sijoittaja sijoittamisen tärkeänä. 163 vastaajaa, eli runsas enemmistö, oli täysin samaa mieltä siitä, että sijoittaminen on tärkeää. Jokseenkin samaa mieltä oli 31 henkilöä. Todella harva vastaaja, 2 henkilöä, oli täysin eri mieltä siitä, että sijoittaminen on tärkeää. Se, että sijoittaminen koetaan tärkeänä, ei yllättänyt. Sijoittaminen vaatii rahaa ja on ymmärrettävää, että se koetaan tärkeänä.

Kysymys numero kaksitoista (kuvio 13) ”Sijoittaminen kiinnostaa minua”, keräsi 161 vastaajaa, jotka olivat täysin samaa mieltä. Jokseenkin samaa mieltä oli 31 henkilöä. Täysin eri mieltä oli kaksi vastaajaa. ”Sijoituskerho”-ryhmässä keskustellaan sijoittamisesta ja kaikesta mikä liittyy siihen. On täysin ymmärrettävää, että ryhmästä löytyy henkilöitä, joita sijoittaminen kiinnostaa paljon.

Kysymys numero kolmetoista (kuvio 14) käsittelee sitä, sijoittaako sijoittaja pitkällä (useamman vuoden) aikajänteellä. Runsa enemmistö, 171 vastaajaa, oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Täysin eri mieltä oli neljä henkilöä. Tämä kertoo siitä, että valtaosa sijoittajista sijoittaa useamman vuoden aikajänteellä.

Kysymys numero neljätoista (kuvio 15) käsitteli sitä, sijoittaako sijoittaja lyhyellä (alle vuoden) aikajänteellä. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli 15 vastaajaa. Valtaosa vastaajista, 119 henkilöä, oli täysin eri mieltä. Tämä kertoo siitä, että valtaosa sijoittajista sijoittaa pitkällä aikajänteellä. Pieni osa sijoittajista sijoittaa lyhyellä aikajänteellä.

Kysymys numero viisitoista (kuvio 16) käsitteli sitä, hyödyntääkö sijoittaja sijoituskirjallisuutta sijoittamisessaan. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli 46 henkilöä.

Jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa oli 70 henkilöä. Täysin eri mieltä väittämän kanssa oli 38 henkilöä. Jokseenkin eri mieltä oli 35 vastaajaa. Tämä kysymys jakoi selkeästi mielipiteet. Sijoituskirjallisuutta hyödyntää enemmistö sijoittamisessaan. Toisaalta osa vastaajista ei hyödynnä sijoituskirjallisuutta sijoittamisessaan.

Kysymys numero kuusitoista (kuvio 17) oli avoin kysymys. Tässä kysymyksessä kysyttiin mitä sijoituskirjallisuutta vastaaja on lukenut viimeisen viiden vuoden aikana. Lisäksi kysyttiin tekijää ja minkä nimisiä kirjoja. Vastauksia tuli runsaasti, 116 kappaletta. Vastajat mainitsivat mm. Seppo Saarion ”Kuinka sijoitan pörssiosakkeisiin”, A Random Walk Down Wall Street (Burton G Malkiel), Merja Mähkän ”Sijoittajaksi 7 päivässä sekä Rahastokirja vasta-alkajille, Julia Thurenilta mainittiin ”Kaikki rahasta” sekä ”Kaikki kuluttamisesta”, Benjamin Grahamilta ”Intelligent Investor”, Esa Juntuselta ”Viisas sijoittaja”, Robert Kiyosaki ”Rich Dad, Poor Dad”, Moona Laakso ”Vaurastu kuin nainen”. Muita mainittuja: Tapio Haaviston kirja ”Löytöretki sijoitusmaailmaan”, Kirjailijoista mainittiin Jukka Oksaharju & Karo Hämäläinen (”Arvo guru”, ”Sijoita kuin guru”), Henri Elo & Jari Saarhelo (”Osakesijoittajan maailmanvalloitus”), Peter Lynch (”One up on Wall Street”), Heikki Keski-Väli (”Tähtäimessä osakkeet”), Kim Lindström (”Onnistu osakemarkkinoilla”). Myös mainittiin ”Hyvä omistaja” (Vikman & Apunen), ”Luovu ajoittamisesta” (Mika Hyttinen), ”Pörssi-ilmiöitä” (Petri Ukkola), ”Asuntosijoittamisen lumipalloefekti” (Huru, Kaarto), ”Sijoita rahasi vastuullisesti” (Kaisa Kurittu), ”The Snowball: Warren Buffet and the Business Life”, ”Köyhästä rikkaaksi” (Seppo Pennanen), ”Mitä jokaisen kotiäidin tulisi tietää sijoittamisesta” (Ninni Myllyoja), ”Paras sijoitus” (Marko Erola). Useat kirjoista mainittiin moneen kertaan. Ylivoimaisesti suosituin oli Seppo Saarion kirja ”Kuinka sijoitan pörssiosakkeisiin”, sen nimi mainittiin eniten. Lisäksi mainittiin lehtiä, podcasteja ja blogeja sekä webinaareja. Se, että tähän kysymykseen tuli paljon vastauksia, kertoo siitä, että kyselyyn vastanneet sijoittajat lukevat sijoituskirjallisuutta ja se selkeästi kiinnostaa. Sijoituskirjallisuus on laaja alue. Monia kirjoista mainittiin useita kertoja.

Kysymys numero kahdeksantoista (kuvio 19) käsitteli sitä, mikä on tärkein sijoituskirjallisuudesta saatu oppi, ja noudattaako sijoittaja sitä omassa sijoittamisessaan. Vastauksia tuli 105 kappaletta. Usea vastaaja mainitsi sen, että korkoa korolle -ilmiö on tärkein sijoituskirjallisuudesta saatu oppi. Sijoittamisen pitkäjänteisyys mainittiin, samoin hajauttaminen maantieteellisesti, toimialoittain ja ajallisesti. Tärkeimpänä oppina pidettiin sitä, että sijoittaa vain rahoja, jotka voi menettää. Tunnuslukujen analysointia pidettiin tärkeänä, samoin sijoittamista indeksiin. Indeksisijoittamisen helppoutta ja yksinkertaisuutta korostettiin muutamissa vastauksissa. Klassikko lausahdus ”aika on rahaa” tuli ilmi useista vastauksista. ”Tutki tarkkaan sijoituskohdetta, oli se sitten rahasto tai osake. Käytä aika taseen ja tuloslaskelman läpikäymiseen.” Osta ja pidä strategia mainittiin useissa vastauksissa. Maltin merkitystä korostettiin. ”Älä laita kaikkia munia samaan koriin”. ”Rich Dad Poor Dad” -kirjasta oli erälle vastaajalle jäänyt mieleen seuraava: ”Ostat joko asetteja

(tuottavaa omaisuutta) tai liabilityjä (kuluttavaa omaisuutta). Jokaisen ostoksen kohdalla pitää miettiä, tuleeko se pitkällä aikavälillä lisäämään vai pienentämään varallisuutta.” ”The Richest Man In Babylon” -kirjasta oli vastaajalle jäänyt ohje: Maksa ensin itsellesi. Jokaisesta ansaitusta eurosta 10% sijoituksiin ennen muiden kulujen maksamista. Eräs vastaaja kommentoi, että kirjat antavat näkemystä, mutta hän ei toimi niiden pohjalta. Toinen vastaaja kommentoi ettei ole koskaan lukenut yhtään sijoituskirjaa, vaan luottaa omaan arviointikykyyn sijoituspäätöksissä. Hän kertoo, että ei ole valtavirran mukana seilaava lammas. Kysymys mikä on tärkein sijoituskirjallisuudesta saatu oppi keräsi runsaasti vastauksia. Tähän kysymykseen vastanneista suuri osa oli saanut oppia sijoituskirjallisuudesta ja noudattaa saatua oppia sijoittamisessaan.

Kysymys numero yhdeksäntoista (kuvio 20) käsitteli sitä, onko sijoittajalla laadittuna sijoitussuunnitelma, jota noudattaa. Vastaajista 43 oli samaa mieltä väittämän kanssa. 88 vastaajaa oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Vähemmistö vastaajista eli 42 vastaajaa oli jokseenkin eri mieltä siitä, onko heillä sijoitussuunnitelma, jota noudattavat. Täysin eri mieltä oli 17 vastaajaa. Tämän kysymyksen vastaukset kertovat siitä, että suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista on sijoitussuunnitelma, jota he noudattavat sijoittamisessaan.

Kysymys numero kaksikymmentä (kuvio 21) käsitteli sitä, onko sijoittajalla riittävästi tietoa sijoittamisesta. Täysin samaa mieltä oli 34 vastaajaa. Jokseenkin samaa mieltä oli 92 vastaajaa. Jokseenkin eri mieltä oli 42 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli 11 vastaajaa. Tämän kyselyn vastaajista suurimmalla osalla on omasta mielestään riittävästi tietoa sijoittamisesta.

Kysymys numero kaksikymmentäyksi (kuvio 22) kysyi, kaipaako sijoittaja lisätietoa sijoittamisesta. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli 51 henkilöä. Jokseenkin samaa mieltä oli 98 vastaajaa. Jokseenkin eri mieltä oli 30 vastaajaa. Täysin eri mieltä oli kymmenen vastaajaa. Enemmistö vastaajista koki kaipaavansa lisätietoa sijoittamisesta.

Kysymys kaksikymmentäkaksi (kuvio 23) oli avoin kysymys. Siinä kysyttiin millaisissa sijoituspäätöksissä sijoituskirjallisuudesta on ollut apua sijoittajalle. Vastauksia tuli 79 kappaletta. Kysymykseen tuli seuraavanlaisia vastauksia: ”Olen saanut kirjallisuudesta perusosaamiseni, siitä on ollut hyötyä enemmän tai vähemmän kaikissa päätöksissä.” ”Uskallan ottaa enemmän riskiä” ”Rikas isä, köyhä isä -kirja on auttanut hahmottamaan mahdollisuuksia”, ”Sijoituskirjallisuus on auttanut yleistietouden hankkimisessa, ei varsinaisesti sijoituspäätösten tekemisessä”, ”Sijoituskirjallisuudesta on ollut apua sijoitusten pitkäjänteisyydessä ja indeksisijoittamiseen tukeutumisessa”, ”Kirjallisuus on tuonut varmuutta tekemiseen”, ”Pörssiosakkeiden hankkimisessa ja niistä hyötymisessä taloudellisesti maksimaalisesti”, ”Osakepöiminnassa”, ”Kokeillakseni ETF:iä ekaa kertaa. Päädyin sijoittamaan niihin seuraamalla suosituksia.”, ”Mistä asunto kannattaa ostaa.

Millainen on hyvä sijoitusasunto”, ”Sijoittamisen aloittamisessa”, ”Kurssilaskuissa”, ”Yleisesti ottaen kyky analysoida yhtiön taustat parantui”, ”Vaikka markkina laskee, en myy sijoituksiani. Maltti on valttia.”, ”Kirjallisuudessa on aina aikaviivettä. Maailma muuttuu ja painettu tieto on jo vanhaa. Periaatteet ovat samoja kaikissa sijoitusmuodoissa, mutta en ota kirjallisuudesta neuvoja. Omat päätökset ovat tärkeimpiä.” Nämä vastaukset kertovat siitä, että kirjallisuudesta on saatu varmuutta lisää sijoittamiseen. Sijoittajan kyky analysoida tunnuslukuja on parantunut kirjallisuudesta saatujen oppien perusteella. Sijoittamisen aloittamiseen on saatu apua sijoituskirjallisuudesta.

Kysymys numero kaksikymmentäkolme (kuvio 24) oli avoin kysymys. Siinä kysyttiin, tulisiko piensijoittajien hyödyntää sijoituskirjallisuutta omassa sijoittamisessaan ja jos tulisi, niin miten. Tähän kysymykseen tuli vastauksia 98 kappaletta. Kysymykseen tuli seuraavanlaisia vastauksia: ”Kyllä, oppi on hyväksi, saa perustietoa rahastoista, osakkeista, ym.” , ”Sillä saa hyvän pohjan toimintaan ja välttää isoimmat virheet helpommin.”, ”Tulisi varsinkin alussa, jotta yleinen ymmärrys karttuu nopeasti.”, ”Sijoituskirjallisuudesta on hyvä aloittaa, jos sijoittamisen maailma on muuten tuntematon.”, ”Jokaisen oma valinta, mutta perusteet on hyvä ymmärtää. Kirjoja tulee lukea myös kriittisesti ja pohtia kuka ne on kirjoittanut.” , ”Totta kai, tulee sijoitustermit tutuiksi, myös historiasta voi ottaa oppia.” , ”Ei välttämättä, en näe sitä mitenkään oleellisena. Yleinen älykkyys ja ajankohtaisista asioista/maailman menosta perillä olo riittää jo hyvinkin pitkälle.” , ”Ehdottomasti, perusteet pitää lukea.” , ”Haittaakaan lukemisesta ei ole, mutta hyöty riippuu toki siitä, mihin sijoittaa. Jos sijoittaa kuukausisäästäjänä indeksirahastoon, ei lukemisesta kauheasti ole hyötyä, kun perusasiat on jo ok. Jos haluaa lukea, niin sijoituskirjallisuus toistaa aika paljon samoja perusjuttuja, joten 1-2 hyvin tehtyä kirjaa riittää jo pitkälle. Toisaalta taas monet asiat löytyy nykyään helpommassa muodossa esim. blogeista ja monen palveluntarjoajan webinaareista ym. Joten sijoituskirjojen kahlaaminen läpi ei ole välttämättömyys.”. Kysymykseen tulleet vastaukset kertovat siitä, että sijoituskirjallisuudesta saatua oppia arvostetaan. Sijoittajien mielestä kirjallisuudesta saa opin sijoittamisen perusteisiin. Lähdekritiikki ja sen arvioiminen mainitaan eräässä vastauksessa. Toisaalta nykyään on tarjolla webinaareja, blogeja ja YouTube, josta voi saada tietoa sijoittamisesta. Eli sijoituskirjallisuuden lukeminen ei ole välttämätöntä tiedon hankinnassa. Toisaalta osa vastaajista selkeästi arvostaa sijoituskirjallisuutta ja sen merkitystä sijoittamisen oppimisessa.

Kysymys kaksikymmentäneljä (kuvio 25) oli avoin kysymys. Kysymyksessä kysyttiin mitä muuta haluat kertoa aiheeseen liittyen. Tämä kysyi antoi mielenkiintoisia vastauksia. Siihen tuli seuraavanlaisia vastauksia: ”Luen paljon blogeja, artikkeleita, raportteja, kuuntelen podcasteja, vähän kirjoja.”, ”Seuraan aktiivisesti indeksejä ja markkinoita yleensä, olen opiskellut rahoitusta ja kansainvälistä taloutta mm.”, ”Sijoittamisen aloittaminen on tärkeintä vaikka ensin rahastoihin ja tiedon karttuessa osakkeisiin sekä muihin instrumentteihin”, ”Arvopaperi ja Kauppalehti ovat myös hyviä tiedonlähteitä.”, ”Mitä

enemmän lukee ja hakee tietoa, sen parempi.”, ”Kunpa joskus oltaisiin niin viisaita, ettei lähdetäisi aivan suoriin huijauksiin nopeiden voittojen toivossa, vaan ymmärrettäisiin, että tämä peli on pitkä.”, ”Podcastit ovat antaneet enemmän oppia mitä kirjallisuus. Kirjallisuus antaa osviittaa, mutta podcastit ovat reaaliaikaisia ja kertovat taloudesta nykyhetkessä.”, ”Sijoitusneuvontaa ja ylipäättänsä rahankäyttöä myös ala- ja yläasteille!”, ”Erilaisissa sijoitusryhmissä pitäisi valvoa sitä, että amatööri eivät saa antaa sijoitusneuvoja.”, Blogit ovat myös kiinnostava lukukohde, jos sijoittaminen kiinnostaa.”, ”Tarvittaisiin enemmän kirjallisuutta asuntosijoittamisesta.”, ”Rich Dad Poor Dad kannusti miettimään rahankäyttöä ja sijoittamista.”, ”Sijoita ja voita. Niele tappiot, elämä on.”, ”Tarkastele sijoitusten kuluja objektiivisesti, äläkä hätäile sijoituspäätöksissäsi!”, ”Kannustan kaikkia pitkäjänteiseen sijoittamiseen. Korkea korolle toimii.”, ”Mielenkiintoinen ja ennalta-arvaamaton harrastus, jossa voi pienimmillään osakeostoilla päästä ajan kanssa vaurastumaan.”, ”Sijoitusstrategioita on erilaisia ja itse lasken itseni pitkäjänteiseksi arvosijoittajaksi ja holdaajaksi. En kaipaa jännitystä myymällä ja ostamalla nopean kasvun toivossa, koska luulen, että sillä strategialla menettää enemmän rahaa.”, ”Hyviä perusteoksia on paljon ja useimmat ovat saatavilla kirjastosta. Suurimmassa osassa tuttua tietoa, mutta on hyvä kerrata ja vahvistaa omaa tietoutta.”, ”Pankeilla on hyviä sijoitusneuvoja aloittelijoille. Omat tuotto-odotukset riskinsietokyvyt kannattaa miettiä.”, ”Aloita nuorena. Älä hajauta liikaa, jos haluat tuloksia, koska silloin on sama seurata indeksiä, ETF, tms. Pidä kulut alhaalla ja nauti kyydistä, mutta muista myös keskittyä muuhun elämään. Hyvällä tuurilla sijoittaminen on vain pieni osa sitä, mutta antaa hyvän selkänöjan tulevaisuuteen.”, ”Inderes sijoituskoulut ja YouTuben videot toimivat oppina. Internetin sivustojen erilaiset koonnit sijoituskirjoista toimivat tiivistelmänä.” ”Lukeminen kannattaa aina.” Nämä vastaukset kertovat mm. siitä, että sijoittajista useampi tiedostaa korkoa korolle -ilmiön merkityksen. Sijoittamisen tärkeyttä korostettiin useassa vastauksessa. Sijoituskirjojen helppoa saatavuutta esim. kirjastosta mainittiin. Halukkaat pääsevät helposti käsiksi sijoitustietouteen. Pankit ja niiden sijoitusneuvonta mainittiin sijoitustiedon lähteinä. Nuorena sijoittamisen merkitystä korostettiin. Lukemisen merkitystä korostettiin.

9 Pohdinta

Tutkimusopinnäytetyö ratkaisee tutkimusongelman, käyttävätkö piensijoittajat hyödykseen sijoituskirjallisuutta ja kun käyttävät, niin miten. Päättökäsimusongelma on, käyttävätkö sijoittajat sijoituskirjallisuutta hyödykseen ja mikä on tärkein oppi, mitä sijoittajat ovat saaneet sijoituskirjallisuudesta. Tutkimustyö tuottaa ratkaisuja siihen, onko sijoituskirjallisuudesta apua piensijoittajille. Kyselyn avulla saatu tieto kertoo, että suurin osa sijoittajista käyttää hyväkseen sijoituskirjallisuutta. Tärkeimpiä oppeja, mitä sijoittajat ovat

saaneet sijoituskirjallisuudesta on useita. Niitä on esim. sijoittamisen aloittaminen nuorena, korkoa korolle -ilmiö, kustannusten pitäminen alhaalla, hajauttaminen, yhtiön taustatietojen analysoiminen, indeksisijoittamiseen tukeutuminen ja pitkäjänteisyys sijoittamisessa. Sijoituskirjallisuudesta on apua sijoittajalle. Sijoittajien mielestä sijoituskirjallisuutta tulisi hyödyntää sijoittamisessa. Sijoituskirjallisuudesta saatu oppi koetaan hyväksi. Moni sijoittaja oli sitä mieltä, että sijoituskirjallisuuden perusteokset kannattaa lukea kaikkien, jotka miettivät sijoittamista. Suuri osa kyselyyn vastanneista lukee sijoituskirjallisuutta. Toisaalta kyselyyn vastasi henkilöitä, jotka eivät koskaan ole lukeneet yhtä ainutta sijoituskirjaa, vaikka he sijoittavat. Muita tiedonlähteitä kävi ilmi tutkimuksessa. Näitä tiedonlähteitä ovat blogit, artikkelit, lehdet, podcastit, YouTube ja sijoituskoulut. Tämä kertoo siitä, että sijoitustietoa haetaan laajasti eri lähteistä. Sijoituskirjallisuuden rinnalla muut tiedonlähteet kuten blogit, artikkelit ja podcastit antavat sijoittamisesta kiinnostuneelle paljon informaatiota.

Opinnäytetyön kyselyssä saatiin paljon vastauksia eri kysymyksiin. Kyselyn tuloksista tuli ilmi, että vastaajien mielestä sijoituskirjallisuutta tulisi hyödyntää sijoittamisessa. Sijoituskirjoista saatu oppi nähtiin hyväksi omaa sijoittamista ajatellen. Sijoituskirjallisuudesta nähtiin olevan hyötyä erityisesti sijoittamisen aloittamisessa. Tämä on erittäin ymmärrettävää. Sijoittamisen aloittaminen voi jännittää aluksi ja kirjallisuudesta saa hyvää tukea sijoittamisen aloittamiseen.

Kyselyyn vastanneet ovat lukeneet laajasti eri sijoituskirjoja. Useat teokset mainittiin lukuisia kertoja. Tämä kertoo siitä, että varsinkin suomenkielinen sijoituskirjallisuus on laajasti tunnettua vastaajien keskuudessa. Samoin monet sijoituskirjallisuudesta saadut neuvot toistuivat vastauksissa. Näitä neuvoja olivat mm. korkoa korolle -ilmiö, hajauttaminen ja sijoittamisen aloittaminen nuorena. Nämä opit voidaan nähdä sijoittamisen perusoppeina. Kirjallisuudessa puhutaan niistä asioista paljon.

Sijoituskirjallisuus vaikuttaa sijoituspäätöksiin. Tähän johtopäätökseen tulee kyselyn vastausten perusteella. On ymmärrettävää, että sijoituskirjojen oppeja käytetään hyväksi omassa sijoittamisessa. Suurimmalla osalla vastanneista oli sijoitussuunnitelma, jota noudattaa sijoittamisessa. Osa vastaajista koki tarvitsevansa lisätietoa sijoittamisesta. Tässä olisi yksi lisätutkimusaihe. Millaista lisätietoa sijoittamisesta sijoittajat kaipaavat? Muita lisätutkimusaiheita joita voisi tutkia, on kysymys siitä, kuinka kauan vastaaja on sijoittanut, oliko vastaaja lukenut sijoituskirjallisuutta ennen kuin alkoi sijoittamaan vai alkoiko tutkimaan aihetta vasta sen jälkeen, kun oli aloittanut sijoittamisen.

Sijoittamisen pitkäjänteisyyden merkitys korostuu kyselyssä saaduissa vastauksissa. Sijoittamisessa kannattaa aloittaa aikaisin, mahdollisimman nuorena. On tärkeää jatkaa sijoittamista esim. sijoittamalla säännöllisesti indeksirahastoon tai ostamalla säännöllisesti

osakkeita. Sijoittamisen kulut kannattaa pitää alhaalla. Moni vastaaja kertoo tämän olevan mielestään merkityksellistä, jotta sijoittamisesta tulisi mahdollisimman paljon voittoa.

Opinnäytetyön kyselyn analysoiminen on ollut mielenkiintoista. Kyselyyn vastanneet panostivat selvästi vastauksiin. Vastaukset olivat pitkiä ja selkeästi huolella annettuja. Sekä teoriaan perehtyessä että vastauksia lukiessa oma sijoitustietämykseni lisääntyi. Opinnäytetyö tulee vaikuttamaan omaan sijoittamiseeni. Tulen piensijoittajana siirtämään painoa suorista osakesijoituksista indeksisijoittamisen pariin. Indeksisijoittaminen on helpompaa, mitä suorat osakepoiminnat. Indeksisijoittamalla voi hajauttaa esimerkiksi sijoittamalla OMX25-indeksiin. Tutkimuksen tuloksista on hyötyä piensijoittajille. Kysely herätti mielenkiintoa ”Sijoituskerho”-Facebook-ryhmässä. Useat henkilöt toivoivat Theseus-linkkiä valmiiseen opinnäytetyöhön.

Tämän opinnäytetyön tekeminen on ollut mielenkiintoinen projekti. Kyselyyn vastasi 200 henkilöä. Laaja otanta takasi luotettavat tutkimustulokset. Tutkimus ratkaisee esitetyn tutkimusongelman. Erityiset kiitokset haluan antaa ”Sijoituskerho”-Facebook-ryhmälle, jonka jäsenistöstä 200 henkilöä vastasi kyselyyn.

Lähteet

Aakula, E. 2020. Nuorten sijoittaminen. Viitattu 24.1.2023.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/16478/Aakula_Elina.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Aktiiviset vs passiiviset rahastot. 14.9.2021. Viitattu 24.11.2022.

<https://www.sijoittaja.fi/306187/aktiivinen-vai-passiivinen-rahasto/>

Braun, R. 2018. Indeksiosuusrahastot: valintoihin vaikuttavat tekijät. Viitattu 28.11.2022.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/143096/Opinnaytetyo_rene_braun.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Danske Bank: Suomalaisille miehille sijoittaminen on harrastus, naisille haaste. Viitattu

14.2.2023. <https://danskebank.fi/sinulle/sivut/taloudellinen-mielenrauha/suomalaisille-miehille-sijoittaminen-on-harrastus-naisille-haaste>

Erkkilä, J. Kasvusijoittamisen kolme perussääntöä. 31.12.2019. Viitattu 24.11.2022

<https://www.salkunrakentaja.fi/2019/12/kasvusijoittajan-kolme-perussaaantaa/>

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15 painos. Helsinki. Tammi.

Hämäläinen, K. & Oksaharju, J. 2020. Sijoita kuin guru. Turenki. Hansaprint.

Järvenpää, A. Sijoituskirjallisuus. 27.6.2022. Viitattu 24.11.2022.

<https://www.inderes.fi/fi/sijoituskirjallisuus>

Kannattaako sijoittaa metsään? Se kasvaa talouskriiseistä huolimatta. 15.12.2022. Viitattu

17.4.2023. <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/kannattaako-sijoittaa-metsaan-se-kasvaa-talouskriiseista-huolimatta/>

Kitti, O. 2012. Osakesijoittaminen: opas aloittavalle osakesijoittajalle. Viitattu 28.11.2022.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/47935/Oskari_Kitti_ONT_korjattu-final_voi%20tulostaa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Luoto, R. 2009. Kyselytutkimuksen suunnittelu. Duodecim lääketieteellinen vuosikirja. Viitattu

8.12.2022. <https://www.duodecimlehti.fi/duo98221>

Malkiel, B. 2011. Sattuman kauppaa Wall Streetillä. 3. painos. Hämeenlinna. Kariston kirjapaino oy.

Miettinen, R. 2021. Vastuullisen sijoittamisen vaihtoehtojen vaikuttaminen nuorten sijoittamiseen. Viitattu 25.1.2023.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/502764/Vastuullisen%20sijoittamisen%20vaihtoehtojen%20vaikuttaminen%20nuorten%20sijoittamiseen_RMiettinen.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Mähkä, M. 2021. Rahastokirja vasta-alkajille ja niille jotka haluavat päästä sijoittamisessa helpolla. 2021. Helsinki. Alma Talent.

Mähkä, M. & Lehtipuu, U. 2021. Sijoittajaksi 7 päivässä. Helsinki. Alma Talent.

Määrällinen tutkimus. 23.4.2015. Viitattu 24.11.2022.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Mutanen, P. 2014. Suomalaiset sijoittajina. Viitattu 28.11.2022.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/72494/suomalaiset%20sijoittajina.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Nuorten sisäänajo osakemarkkinoille. 18.4.2017. Viitattu 17.4.2023.

<https://www.porssisaatio.fi/blog/2017/04/18/nuorten-sisaanaajo-osakemarkkinoille/>

Nyman, B. 2016. Miksi nuoret eivät sijoita? Opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu. Viitattu 28.11.2022.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/120049/Nyman_Benjamin.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Osuuspankki: säästöt ja sijoitukset. Viitattu 14.2.2023.

<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset>

Saario, S. 2020. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. 17. painos. Helsinki. Alma Talent oy.

Sijoittaja: aloita sijoittaminen - askel askeleelta opas. Viitattu 14.2.2023.

<https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/aloita-sijoittaminen-askel-askeleelta-opas/>

Sijoitustieto. Yleisimmät sijoitusstrategiat. 1.8.2015. Viitattu 24.11.2022.

<https://www.sijoitustieto.fi/sijoitusartikkelit/yleisimmat-sijoitusstrategiat>

Vuorinen, N. 2013. Osingon kasvusijoittaminen. Opinnäytetyö. Laurea-ammattikorkeakoulu. Espoo.

Kuviot

Kuvio 1: Kyselylomake.....	28
Kuvio 2: Vastaajan sukupuoli.....	29
Kuvio 3: Vastaajan ikä.....	29
Kuvio 4: Vastaajien koulutus.....	30
Kuvio 5: Pörssiosakkeisiin sijoittaminen.....	30
Kuvio 6: Rahastoihin sijoittaminen.....	31
Kuvio 7: Kryptovaluuttoihin sijoittaminen.....	31
Kuvio 8: Metsään sijoittaminen.....	32
Kuvio 9: Asuntoihin sijoittaminen.....	32
Kuvio 10: Sijoitan johonkin muuhun, mihin?.....	33
Kuvio 11: En sijoita lainkaan.....	33
Kuvio 12: Koen sijoittamisen tärkeänä.....	34
Kuvio 13: Sijoittaminen kiinnostaa minua.....	34
Kuvio 14: Sijoitan pitkällä aikajänteellä.....	35
Kuvio 15: Sijoitan lyhyellä aikajänteellä.....	35
Kuvio 16: Hyödynnän sijoituskirjallisuutta sijoittamisessani.....	36
Kuvio 17: Mitä sijoituskirjallisuutta olet lukenut viimeisen viiden vuoden aikana?.....	36
Kuvio 18: Sijoituskirjallisuus vaikuttaa sijoituspäätöksiini.....	37
Kuvio 19: Mikä on tärkein sijoituskirjallisuudesta saamasi oppi? Noudatatko sitä sijoittamisessasi?.....	38
Kuvio 20: Minulla on laadittuna sijoitussuunnitelma, jota noudatan.....	39
Kuvio 21: Minulla on riittävästi tietoa sijoittamisesta.....	40
Kuvio 22: Kaipaen lisätietoa sijoittamisesta.....	40
Kuvio 23: Millaisissa sijoituspäätöksissä sijoituskirjallisuudesta on ollut sinulle apua?.....	41
Kuvio 24: Tulisiko mielestäsi sijoittajien hyödyntää sijoituskirjallisuutta omassa sijoittamisessaan?.....	41
Kuvio 25: Mitä muuta haluaisit sanoa aiheeseen liittyen?.....	42

Liitteet

Liite 1: Kyselylomake..... 56

Liite 1: Kyselylomake

Kyselylomake

Opiskelen Laurea ammattikorkeakoulussa liiketalouden tradenomiksi. Olen tekemässä opinnäytetyötä siitä, miten piensijoittajat hyödyntävät sijoituskirjallisuutta sijoittamisessaan. Kerään tällä lomakkeella tietoja sijoittajien sijoituskäyttäytymisestä. Saadut tulokset tullaan analysoimaan ja ne päätyvät opinnäytetyöni tutkimuksen pohjaksi. Kysely toteutetaan anonyymisti.

1. Olen

- nainen
- mies
- en halua kertoa

2. Ikä

- alle 30 vuotta
- 30-39 vuotta
- 40-49 vuotta
- 50-59 vuotta
- 60-69 vuotta
- yli 69 vuotta

3. Koulutus

- peruskoulu
- ammattikoulu
- lukio
- ammattikorkeakoulu
- yliopisto
- muu

4. Sijoitan pörssiosakkeisiin.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

5. Sijoitan rahastoihin.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

6. Sijoitan kryptovaluutoihin.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

7. Sijoitan metsään.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

8. Sijoitan asuntoihin.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

9. Sijoitan johonkin muuhun. Mihin?

10. En sijoita lainkaan.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

11. Koen sijoittamisen tärkeänä.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

12. Sijoittaminen kiinnostaa minua.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

13. Sijoitan pitkällä (useamman vuoden) aikajänteellä.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

14. Sijoitan lyhyellä (alle vuoden) aikajänteellä.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

15. Hyödynnän sijoituskirjallisuutta sijoittamisessani.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

16. Mitä sijoituskirjallisuutta olet lukenut viimeisen viiden vuoden aikana?
Kenen tekijän ja minkä nimisen kirjan/mitä kirjoja?

17. Sijoituskirjallisuus vaikuttaa sijoittamispäätöksiini.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

18. Mikä on tärkein sijoituskirjallisuudesta saamasi oppi? Noudatanko sitä omassa sijoittamisessasi?

19. Minulla on laadittuna sijoitussuunnitelma, jota noudatan.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

20. Minulla on riittävästi tietoa sijoittamisesta.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

21. Kaipaako lisätietoa sijoittamisesta.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

22. Millaisissa sijoituspäätöksissä sijoituskirjallisuudesta on ollut sinulle apua?

23. Tulisiko mielestäsi piensijoittajien hyödyntää sijoituskirjallisuutta omassa sijoittamisessaan? Jos tulisi, miten?

24. Mitä muuta haluaisit kertoa aiheeseen liittyen?